

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

PROLAZ KROZ NEBRASKU

BROJ 97

CENA 2 DINARA

KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKÉ FIRME

DARWIL

TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4 / I-II

MOĆI ĆETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA
ČASOVNIKA „DARWIL“ I „ARETTA“ POZNATIH PO
PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA.

TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAŽNJU
NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO
SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRAĐENOG OD 14,
18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

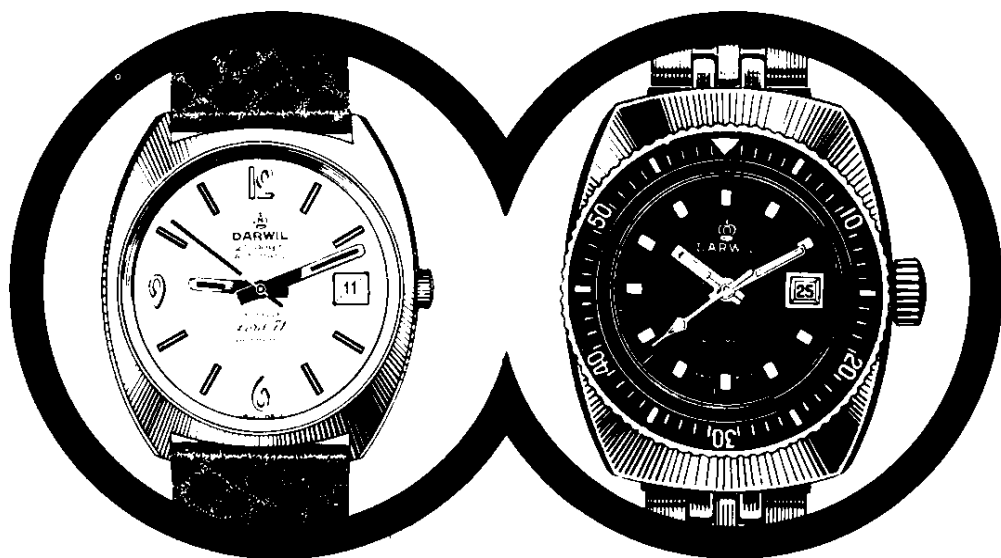
ZA VAS — ČASOVNIK LORD 71

ZA VAŠU SUPRUGU — ČASOVNIK LADY 71

**SA UGRAĐENIM DARBLOCKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA
I UDARA**

ČASOVNIKE „DARWIL“ I „ARETTA“ MOŽETE NABAVITI
I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM
KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!

**SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM
MESTIMA**

**PROLAZ KROZ
NEBRASKU**

Naslov originala:
WILLIAM MARK
„NEBRASKA PASSAGE”
Copyright by Martin Kelter
Verlag 1971.

Naslovna strana:
BAČ KASIDI I KIL
Distribucija:
MORAVA FILM — Beograd

PROLAZ KROZ NEBRASKU

Stari rančer pruži ruku svom nadzorniku i pogleda ga u oči.

— Ja znam da će to biti naporan i dug put, Tome, ali se pouzdam u vas. Kada budete stigli do Severne visoravni molim vas javite mi se.

Krupni nadzornik steže desnicu svog gospodara, a zatim se vinu u sedlo.

— Već ćemo uspeti mister Bejker. Dodž Siti konačno nije preko sveta.

Odjahao je niz ulicu prema velikom krdu, koje je već krenulo obavijeno gustim oblakom prašine.

Stari rančer Džoe Bejker gledao je za njim zabrinuta lica. Međutim, nije video četiri čoveka koji su stajali kraj Milerove konjušnice i takođe posmatrali veliko krdo. Bio je to Rob Hit sa još trojicom momaka, koje u ovoj pokrajini niko još nije video. Hit se nagnuo bliže prema trojici do sebe i procedio kroz zube:

— Znaite sve što treba da znate. Oni ne smeju da stignu do Kanzasa!

Ni u kom slučaju! Čak ni do Nort Plejta.

Mladić plave kose i sivih očiju stavi ruke na bedra i duboko udahnu vazduh.

— Mi sve znamo, mister Hit, samo, kako stoji stvar sa novcem?

— Slušajte, Preskot, ja nisam idiot — rekao je Hit prezrivo. — Svakome od vas sam dao po šezdeset dolara. To nije malo. A svaki od vas dobiće deset puta više kada zadatak bude izvršen.

Pored Džonija Preskota stajao je dežmekast momak, veoma sličan buldogu. Zabacio je šešir na potiljak i munuo u rebra svog druga.

— Trebalo bi da nam da dvostruko.

Rančer Hit ljutito zabaci glavu.

— Šta vi hoćete Ed Kamberi? Dvostruko? Penjite se na svoju ragu i gubite se odavde!

Kamberi zabaci šešir još dublje na potiljak i obrati se trećem čo-

veku, koji je takođe stajao ispred rančera.

— Šta ti o tome misliš, Lisko?

Lisko je bio čovek koji je zaslužio da se malo bolje osmotri. Bio je izuzetno visok, širokih ramena, lepog lica, svetle kose i očiju boje čilibara. Oči su mu bile nekako čudne, jer im je pogled bio staklast i ukočen. Bez obzira na to, Hari Lisko bi bio izuzetno lep momak da na levoj strani pored usta nije imao veliki crveni ožiljak koji se protezao sve do brade. Taj ožiljak davao je njegovom licu prezriv izraz. Odevao se kao Meksikanac: širok sombrero, bela košulja, uzane pantalone, bolero i čizme čije su sare bile ukrašene vezom. Nosio je ukršteni opasač, a revolveri kalibra 44 imali su drške od neke neobične izrazito svetle materije. Govorkalo se da ih je ukrasio, umesto slonovačom, ljudskim kostima.

Hari Lisko je bio revolveraš najgore vrste.

Rančer Rob Hit ga je najmio kao telesnu gardu u prvom trenutku, ne nameravajući da i njemu poverava zadatak da uništi krdo omraženog suseda, starog Džoa Bejkera. Tu odluku je doneo kasnije. U Severnoj i Južnoj Dakoti nije bilo boljeg strelca od Hari Liska.

Pošto je Hit dobro znao da ovaj čovek neće hteti ni da se popne u sedlo za šezdeset dolara, dao mu je krišom, da ostala dvojica ne znaju, tri stotine dolara. Naravno, o tome nisu imali pojma ni Kamberi ni Preskot, nekadašnji vođa bande ozloglašanih pljačkaša.

Sada, pošto se Kamberi neposredno obratio Lisku, ovaj nabra svoje guste svetle obrve.

— Moram da se složim s tobom, Ed. Mister Hit, to je doista prema-

lo. Trebalo bi da dodate bar još četrdeset dolara.

Razgnevljen ovom drskošću rančer uzmače jedan korak nazad.

— Šta? Vi se usuđujete da mi to kažete, Lisko? Niko drugi do vi.

— Zašto ne bih baš ja, mister?

Revolverašev glas je bio unjkav i miran, dok je Hit kipteo od gneva.

— Dajem svakom još po jedan zlatni dolar. To je i suviše.

Preskot promrsi.

— Da ne sumnjate možda u nas?

Hit ga gnevno odmeri. U pogledu mu se čitalo sve što je mislio.

— Ja u osnovi sumnjam u svakoga.

Tri lupeža nipošto nisu htela da se odreknu velike zarade koja im je u ovom poslu obećana. Najzad su prihvatili ponuđenu sumu, zato da bi im bogati rančer dao po šest stotina dolara kada se budu vratili obavljena posla. Pri tom su naravno imali druge planove. Hteli su da od ovog starog pokvarenjaka izvuku što se izvući može. Naravno, ne birajući sredstva.

— Ovo je najbolji posao u životu — rekao je Lisko u toku pre podneva, kada su napustili Hitov ranč, da bi se nešto kasnije na jednom skrovitom mestu sastali sa rančermom.

Najbolji posao u životu! Preskot nije shvatio revolveraša, a treći član ove razbojničke trojke nije čak ni čuo šta je revolveraš kazao.

Prevejani Hari Lisko odlučio je da mržnju koju rančer Robert Hit gaji prema svom susedu, koristi kao stalni izvor novca. Iz iskustva je znao da ljudi koji se spuste tako nisko i najme trojicu razbojnika da za njihov račun počine zločin, mo-

gu dugi niz godina da se cede kao limun.

Međutim, brzoruki Lisko se ovog puta, bez obzira na svoje bogato razbojničko iskustvo, prevario.

Sada je Hit još jednom popustio i povećao sumu. Po njemu se moglo zaključiti da kipi od gneva što su mu taj novac tobož izvukli. Međutim, on je s tim već unapred računao.

— Tako, momci, sada je sve jasno. Naravno, ne preduzimajte ništa pre granice niti pre nego što prodete Valentin Siti. I maske! Nemojte to zaboraviti. Čovek bez maske je poznat čovek, čak i ako umakne.

— More vas brige? — unjkavo je zaključio Lisko. — Ako ja nekoga na svoj način uklonim s puta, onda je maska čist luksuz. Mrtvacu je verujte sasvim svejedno nosim li ja masku ili ne.

— Vi ste u svoju stvar veoma sigurni — primeti rančer.

— To je vaša stvar, Hit — uzvрати mu Lisko. — Što se mene tiče ja vam samo iznajmljujem svoj revolver i svoga konja. Asta la vista!

Rekavši to, uputio se prema svom konju, dugonogom sivom ždrepcu izuzetno dobre rase.

Preskot podiže ruku.

— Moja majka je običavala da kaže: tvoj put je dobar, sinko, drži se, dakle, svog puta. Ja sam uvek jahao sa pravim ljudima, Hit. I sa pravim ljudima sklapao poslove. A nemojte zaboraviti na to da čim se budem vratio, želim da mi novac bude odmah isplaćen.

— Dobićete svoju nagradu — uzvрати mu rančer lukavo. — Budite bez brige, a sada bi bilo bolje da razmišljate o onome što sam vam rekao: nadzornik Mek Klin, njegovi kauboji Ferguson i Salter i kr-

do koje gone ne smeju da stignu u Dodž Siti.

*
* *

Džoni Preskot je živio već punih pet godina od krađe stoke. Pošto je dobio ovaj posao, mogao je da se okane tuđih goveda, no nije mu ni padalo na pamet. Naprotiv, kada je negde predveče ugledao veliko Bejkerovo krdo ispred sebe, munuo je Kamberija i pokazao bradom u pravcu goveda:

— Šta vidiš tamo, burazeru?

— Glupo pitanje. Šta drugo mogu da vidim nego goveda — uzvрати Kamberi mrzovoljno. Uvek je bio takav i Preskot ga nikad nije video dobro raspoloženog.

— Baš nemaš mašte, burazeru. Goveda! — Preskot se isceri. — Ja vidim nešto sasvim drugo momče. Vidim velike svežnjeve novčanica, koji doduše u ovom trenutku još hodaju na četiri smrdljive noge, ali će najkasnije sutra u podne zveckati u mojim džepovima.

Kamberi otpljunu.

— Nemoj da govoriš u zagonećkama, čoveče! Kako goveđe noge mogu da zveckaju ili šušaju u tvojim džepovima?

Lisko, koji je jahao ispred njih i čuo razgovor, okrete se i dodirnu kažiprstom čelo što je nedvosmisleno značilo da o Kamberijevoj pameti nema baš visoko mišljenje.

Preskot se grohotom nasmeja.

— To je sasvim jednostavna stvar momče. Dragi Džon će se još danas postarati da uzme od dugonje Mek Lina nekoliko lepih životinja, koje će sutra u Valentin Sitiju pretvo-

riti u novac. Biće to zamašan džeparac, shvataš li?

Kamberi, naravno, nije shvatio i to je iskreno i kazao. Džoni Preskot nije imao volje da mu dalje objašnjava.

Tri razbojnika su pratila krdo na pristojnom odstojanju sve dok mrak nije počeo da se spušta. Posle toga su počeli da smanjuju rastojanje.

Nadzornik Mek Lin je, čim se mrak spustio, dao znak dvojici svojih pomagača, Džefu Fergusonu i Toni Salteru. Znak da stanu.

Mali Ferguson, jedan od najboljih kaubojna na Bejkerovom ranču, umeo je vrlo vešto, kao i ćutljivi momak iz Ohaja Salter da zaustavi krdo.

To i nije bilo ogromno krdo, koje su terali prema jugu. Međutim, za oskudne pašnjake u dolinama Dakote je nekoliko stotina goveda predstavljalo veoma mnogo. Pošto stari Džoe Bejker nije imao mnogo goveda, nije imao ni mnogo kaubojna. Ukupno šestoricu.

Nadzornik Mek Lin je želeo da na ovaj put povede još trojicu momaka, ali nije mogao da ostavi rančera sa samo dvojicom. Bilo je suviše posla na samom ranču, na majuru, a i telad su tražila veliku negu.

Prve večeri su goveda bila uznemirena. To je trajalo neko vreme, a onda su se oko deset sati smirila, tako da su i tri kaubojna mogla da prilegnu. U ovom kraju nije bilo uobičajeno da se pre ponoći postavlja straža, jer je momcima odmor bio neophodan. Dogovorili su se da u ponoć prvi preuzme stražu Toni Salter. Dva sata kasnije trebalo bi da ga zameni Mek Lin, a posle toga Džef Ferguson.

Dogodilo se dok je čovek iz Ohaja

bio na straži. Razbojnik Džon Preskot se prikradao krdu kao senka. Izveo je to majstorski. Uspeo je da izvuče iz gomile nekoliko goveda i povede ih, a da to Toni Salter ne primeti.

Mek Lin i Ferguson to naravno u mraku nisu mogli da vide. Nisu zapazili da im je nekoliko goveda ukradeno. Najverovatnije to ne bi primetili ni sledećeg dana, kada su krenuli, da nadzornik nije imao običaj da pre nego što pođu pogledom osmotri mesto gde su logorovali. Tako je sasvim slučajno primetio širok trag koji je vodio prema jugozapadu.

— Razbojnici! Ukrali su nam veliki broj goveda!

U nemom očajanju stajao je i posmatrao u pravcu u kome su ukradena goveda odvedena.

Razbojnici su to odista veoma vešto izveli. „Najverovatnije su došli odmah iza ponoći“, razmišljao je nadzornik. Prema tome, sada imaju veliku prednost. Tri kaubojna nisu mogla da ostave krdo i krenu u poteru, jer je opasnost od pljačke tada postala još veća. Konačno, razbojnici su bili u blizini.

Mek Lin odjaha do Fergusona i obavesti ga o onome što je otkrio.

Lice malog kaubojna postade tvrdo.

— Prokletstvo, time smo dozvoljeni gubitak već iscrpli, i to na samom početku puta!

Kada kauboji poteraju krdo goveda na daleki put, unapred računaju sa izvesnim gubitkom. Međutim, ne da će do tog gubitka doći već prvog dana.

Kada je Toni Salter saznao šta se dogodilo, stegao je pesnice i zagledao se prema jugozapadu. Ma kako ih ovaj gubitak teško pogodio mo-

rali su da nastave da teraju goveda. Trebalo je prevaliti celu Nebraska. Veliki put, koji će sigurno biti dvaput duži, čim je ovako loše počeo.

Čutke, namrštenih lica, terali su goveda dalje prema jugu.

Za to vreme razbojnik Preskot je zajedno sa svojom dvojicom, pomagajući oterao goveda u Valentin Siti. Naravno, stoku nisu mogli da prodaju poštenim rančerima i farmerima. Na žalost, razbojnici su uvek mogli da nađu kupce za svoj plen.

Za razliku od kauboja, tri razbojnika su uspešno počela svoje putovanje. Uspešno uz lep dobitak.

Imali su nalog da spreče Bejke-rovu stoku da stigne na cilj. Kako će to izvesti bila je njihova stvar. Naravno, nisu mogli da unište krdo goveda na način na koji je Preskot počeo: da ga krnji. Posle ove prve krađe kauboji će biti veoma budni i pažljivi. Sada znaju da se pljačkaši nalaze u blizini. Znači, o potkrovanju nije moglo biti govora.

Isto tako, razbojnicima nije padalo na pamet da napadnu kauboje, a goveda rasteraju na sve strane. Prvo, to nije bilo ni malo lako izvesti, a drugo, želeli su da goveda pretvore u novac koji će se preseliti u njihove džepove.

Bilo kako bilo, zadatak je trebalo izvršiti. Posle Preskotove pljačke u prošloj noći, izvršenje ovog zadatka bilo je daleko teže. To je prvi rekao Lisko.

— Nemoj se toliko razmetati sa tih nekoliko krava koje si ukrao i tih nekoliko desetina dolara kojoj si izvukao onaj kosookoj varalici. To je veoma malo.

— Šta je tebi? — iznenadio se razbojnik. — Budi zadovoljan što

si dobio nekoliko dolara. Posao sam obavio ja sam.

— Posao? Za mene je to čista glupost.

Preskot nabra čelo. Njemu se samouverenost revolveraša ni malo nije dopala. No, dobro ga je poznavao, kao uostalom i Kamberi i svi ljudi u ovom kraju. Znao je pre svega da je to veoma opasan čovek s kojim se nije šaliti. Bez obzira na to odlučio je da ne dozvoli revolverašu da izigrava velikog vođu.

Lisko je sa svoje strane imao dva razloga da tako razgovara s Preskotom. Prvi razlog bio je taj što je imao sasvim druge planove sa krdom, a drugi, što nikako nije mogao da podnese da se neko od njegovih pomoćnika razmeće. Ako je Preskot i zaradio nekoliko dolara, to za ozloglašenog Liska nije mogao da bude povod da saviije šiju. Naročito ga je ljutilo to što je imao, kako je već rečeno, druge planove sa stokom. Takva rasna stoka se ne prodaje sitnim varalicama i derikozama, nego dobrim trgovcima. Ma koliko to zvučalo neverovatno, revolveraš Hari Lisko naumio je da stoku proda otvoreno i po normalnoj ceni. Naravno, ne čoveku koji je naručio stoku i koji je u Dodž Sitiju nestrpljivo očekivao, nego nekom drugom, koji još nije ni slutio kakva ga sreća čeka. Baš zbog toga Lisko je odlučio da održi dvojici pomagača lekciju.

— Smatraš li možda mudrim što si najbolja grla ukrao iz krda koje nam u svakom slučaju pripada?

— Nama pripada?

— Ako baš hoćeš, pripadaće nam, burazeru.

— Pa mi smo prihvatili da za Hita obavimo jedan zadatak — podsetio ga je Preskot.

— Da, da prihvatili smo, i biće obavljen. Krdo neće stići u Dodž Siti. Rančer nam nije rekao izričito da ga ne možemo prodati na nekom drugom mestu.

Kamberi se glasno nasmeja, a Preskot ga ljutito munu u rebra.

— Ne smej se tako glupo, vole jedan! Jesi li možda shvatio šta on smjera?

Kamberi se trže, prestade da se smeje i odmahnu svojom psećom glavom:

— Ne, a ti?

— Ja jesam, naravno.

Lisko zapali cigaru, a onda ugašenu šibicu baci preko grive svog si-vog ždrepcu na prašnjavi put.

— Znaš li šta si postigao svojom sitnom pljačkom? Hoćeš li da ti kažem, glupače? Skrenuo si Mek Linovu pažnju na razbojнике. Goniči će postati veoma oprezni. Do Dodž Sitija neće ni trenuti.

— To je nemoguće! — uzviknu Preskot.

— Za tebe verovatno jeste, ali ne i za Mek Lina. Ja ga znam. Taj će čuvati stražu cele noći.

— I kako misli da nastavi put? Neće moći do božića da goni stoku kroz Nebrasku.

— To mu nije ni potrebno. Bdeće do zore, a onda će spavati tri sata i nanstaviti put. To za žilavog momka, kakav je Tom Mek Lin, i nije bog zna šta. Siguran sam da su i ona druga dva momka, koje je poveo sobom, isto tako uporni i žilavi tipovi. Budi uveren u to.

Preskotovo lice se izdužilo.

— Pa kad tako posmatram stvar...

— Onda si ispaao priličan idiot — umeša se Kamberi.

Preskot se uvređeno brecnu.

— Šta ti hoćeš? Da li je tebi ika-

da u životu uopšte nešto palo na pamet, makar i glupo? Naravno, ako se izuzme to da želiš da postaneš predsednik unije.

Kamberi se glupo nasmeja i pogleda Liska.

— U redu, Preskot je zabrljao stvar. Šta ćeš sad učiniti?

Preskot se uvređeno maši za revolver.

— Kamberi, nemoj da zaboraviš jedno! Ko mene uvredi, umire, mak o to bio.

Ljutilo ga je bezgranično što su se druga dvojica postavljala protiv njega. Činilo mu se da su sada postali saveznici. Međutim, bio je u zabludi. Hari Lisko nije bio čovek koji bi doista hteo da radi sa nekim partnerom. Uvek je jahao i radio sam. To što je ovog puta prihvatio da pođu još dvojica s njim, bilo je zbog toga što je ovog puta izuzetno imao velike i dalekosežne planove. Taj gramzljivi Rober Hit predstavljao je zlatan majdan iz koga će izvući dosta dolara. Izvlačiće! Upravo za takav trajno unosan posao partner mu ni u kom slučaju nije bio potreban. Ova dvojica ljudi, sa kojima je sada jahao prema jugu, u njegovim planovima za budućnost nisu imali nikakvu ulogu. Sreća, naravno, što ova dvojica lupeža nisu mogla da čitaju revolveraševe misli.

Prava sreća!

— Ostavi se ludorija — uzviknu razbojnik nalik na buldoga. — Dakle, Lisko, kako si zamislio celu stvar? Konačno, prihvatili smo posao. Ako želimo da od mister Roberta Hita dobijemo obećane dolare, moramo i da obavimo posao.

— Ništa još nisam smislio — slagala revolveraš. — Ništa novo. Imao sam već izvestan plan, ali mi ga je

tvoj prijatelj Preskot svojim veličanstvenim poduhvatom potpuno uništio.

Preskot prosikta:

— Možda bi mogao da se potru-diš još jednom.

— Ta mogućnost svakako postoji. Mogao bih nešto da smislim i da to uspešno sprovedem u delo, ukoliko bi se vas dvojica glupaka mogla da odlučite da ne sprovodite više solo akcije.

Dakle, ipak je to bilo ono čega se Preskot pribojavao: Lisko je hteo da izigrava velikog vođu. Na žalost, u ovom trenutku nije imao nikakvo sredstvo u ruci, nikakav adut kojim bi se suprostavio ovom samouverenom revolverašu.

— Nemoj da preteruješ — rekao je Lisku. — Reci nam radije šta si smislio da dalje činimo, pre nego što Mek Lin sa govedima stigne u Dodž Siti.

Lisko zaustavi svog konja, kliznu iz sedla i sede na ivicu puta. Njegov primer sledio je i Kamberi, što je Preskota naročito ljutilo. On nije ni hteo da sjaše. Shvatio je ovo kao Liskov manevar da iskuša svoj uticaj i moć. Dakle, ostao je na leđima konja i podbočio se o vrh sedla.

— Počni konačno, Lisko, inače ćemo ovde pustiti korenje.

Međutim, revolveraš je počeo da govori tako tiho da ga Preskot nije mogao da čuje. Kipeo je od gneva.

„On hoće da me isključi. Hoće da me uvredi, hoće da me ponizi”. Takve misli vrzmale su mu se po glavi. Van sebe od besa spustio je ruku na dršku revolvera.

Zašto je Hit uopšte najmio ovog revolveraša? Šta je smerao s njim? Ako krdo ne treba da stigne u Dodž Siti i ako je samo to zadatak, mogao je to mirno obaviti sâm sa

Kamberijem. Za taj posao mu revolveraš nije bio neophodan.

Da je Preskot bio sposoban da mirno i hladno razmišlja o tome kako je pribran iskusan i sposoban, a uz to i veoma jak Bejkerov nadzornik Mek Lin i kako je dobar strelac mali Ferguson, sigurno bi se složio da je revolveraš Lisko i te kako potreban.

Na samom početku nesloga se uvukla među trojicu razbojnika. Bolje rečeno — između Preskota i Liska. Svako od njih je hteo da bude vođa.

Lisko, posle nekog vremena ustade. Preskot je imao neodoljivu želju da svog druga ošamari, jer je tako poslušno krenuo za revolverašem.

— Reci svom prijatelju Preskotu šta je odlučeno — rekao je Lisko Kamberiju.

— Dakle, čuj, mali...

Preskot potera konja prema Kamberiju.

— Treba da se držimo nečega, Kamberi. Prvo, ja nisam za tebe mali, a drugo, ako se ovde nešto odlučuje, onda ćemo svi u tome učestvovati. Mister Lisko nije naš gazda.

Najzad je to izrečeno.

Lisko se okrete u sedlu licem prema malom kradljivcu stoke. Oči su mu opasno sevale.

— Pretpostavljam da si dobro razmislio o onome što govoriš, amigo — rekao je mirno, sa neskrivenom pretnjom u glasu. — Ne bi mi bilo prvi put da nekom momku na svoj način zapušim usta. Tebe bi mi bilo vraški žao, jer si mlad.

Na Preskotovom čelu iskoči de-beia žila. Sva krv mu je jurnula u lice.

— Treba li to da bude pretnja

ubistvom, Lisko — procedio je kroz stisnute zube.

— Pretnja ubistvom? — na usnama revolveraša zaigra prezriv osmeh. — Ako je Henri Lisko nekoga pobedio u dvoboju niko se neće usuditi da to nazove ubistvom.

— Ne pada mi na pamet da dozvolim da me uvučeš u obračun revolverima, Lisko. Tu uslugu ti neće učiniti.

Sa lica revolveraša nestade osmeh.

— Ako me budeš uvredio, amigo, to nećeš moći da izbegneš.

Rekavši to, okrenuo se i odjahao dalje.

*
* *

Kod krda se događalo tačno ono što je Hari Lisko pretpostavljao. Mek Lin nije ni pomišljao na to da u toku noći pridrema ni trenutak. Dvojica su stalno stražarila, a kad bi zora zarudela pošli bi na počinak. Na taj način su teško mogli da budu iznenađeni. Niko nije mogao da se prišunja krdu i krade stoku. Međutim, to je imalo i loše posledice: bili su stalno umorni.

— Koliko će ovo još da traje? — gundao je mali Ferguson.

— Dok ne budemo u sigurnosti — uzvratila mu nadzornik.

— A kada ćemo biti u sigurnosti?

— E to, dragi moj, sami moramo da ocenimo.

— Ja sam već ocenio. Mi ćemo biti sigurni tek u Kanzasu, a možda ni tamo. To ćemo biti tek kad stignemo u sam Dodž Siti, isporučimo stoku, novac deponujemo u

banku i steknemo osećanje sigurnosti, jer se veliki maršal Erp nalazi u blizini, a od njega zazire svaki razbojnik. Bićemo sigurni onda kada budemo mogli svojim očima da vidimo Doka Holideja kako igra poker u „Long Brenč” salunu.

Nadzornik je zavio cigaretu i otpjunuo.

— Šta ćeš, dakle, učiniti, 'Džek?

Mali kauboj je trljao bradu i žmirajući pogledao prema istoku, gde se sunce dizalo iznad horizonta i ogledalo u šumskom jezeru.

— Neka ga đavo nosi — promrsi gonič. — Poješću svoje sopstveno sedlo ako se iza toga ne krije onaj prokleti Hit.

Nadzornik odmahnu glavom.

— Ne, Džef, on veoma mrzi našeg gazdu, ali nije razbojnik. Šta bi, uostalom, imao on od toga da rastera naša goveda? Ne bi mogao da ih proda, jer stoka nosi naše žigove. Ako bi neko od Hitovih ljudi hteo da proda goveda sa Bejkerovim žigom, bio bi gotov.

— Ne znam — rekao je zamišljeno Ferguson. — Prosto ne mogu da se otmem uverenju da je taj pokvareni 'Hit umešao prste. Čini mi se čak da sam mu video njušku kada smo krenuli na put.

— Pa šta? Mogao je da ima posla u Okriku kao svaki drugi. To ništa ne dokazuje.

— Čini mi se da je stajao iza ugla neke kuće. Naravno, ne mogu da se zakunem.

— A meni se čini, Džef, da ti vidiš duhove otkako si se sa dvojicom Hitovih ljudi sporečkao kod ograde pašnjaka. Priznajem, kao što sam ti rekao, da je Hit zapleti neprijatelj

našeg gazde, Bejkera, ali nije razbojnik.

— Možda je najmio razbojнике i poslao ih za nama da nam ometu gonjenje stoke.

— Mržnja jednog rančera ne ide dotle — zaključio nadzornik.

Mržnja stočara Roberta Hita, međutim, išla je mnogo dalje...

Stigli su u pokrajinu Čeri. Bilo je septembarsko popodne, ali je sunce tako peklo da je vladala nepodnošljiva vrućina. Stoka je u širokom frontu kaskala u pravcu jugozapada.

Tom Mek Lin je bio napred levo, na čelu, uvek u blizini bika-predvodnika. Ferguson je jahao na sredini krda s leve strane.

Poluindijanac Toni Salter jahao je iza poslednjeg grla i terao stoku povicima, zamahujući svojim višestrukim kožnim korbačem. Preko lica je vezao maramu, jer se iza stoke dizao ogroman oblak prašine. Znoj mu je tekao niz lice i celo telo.

Mogao je da vidi Mek Lina, pa i Fergusona, ali nije mogao da ih dozove, jer se od topota ništa nije čulo. Buka je bila zaglušujuća.

Ova deonica puta bila je veoma teška. Blizina vode mamila je životinje, tako da su ih s mukom održavali na putu.

Toni Salter je bio odličan gonič stoke. Na žalost, poluindijanac nigde nije bio baš naročito omiljen. Trideset dolara, koliko je donosio kući, jedva je dostizalo da prehrani stare, bolesne roditelje i još sedmoro braće i sestara. Kada se bude vratio sa ovog puta dobiće još sto dolara posebno. Taj novac sasvim sigurno neće potrošiti u krčmama Dodž Sitija. Odlučio je da štedi svaki cent.

U razmišljanjima ga je prekinuo pucanj.

Kauboj Salter oseti snažan udarac u leđa, koji ga baci na vrat konja. Krajnjim naporom snage održao se u sedlu i uspeo da spreči uznemirenog goveda da se razbeže.

Metak mora da je došao iz pravca vode, negde iz žbunja kraj obale.

Riđa kobila pod njim se divlje propinjala, ali je Salter ostao u sedlu.

Mek Lin i Ferguson nisu mogli da čuju pucanj. Prosto ga nisu razlikovali od ostalih šumova i zvukova oko sebe. Tim pre što se celim putem čulo pucanje korbača.

Bila je čista slučajnost što se Ferguson jednom okrenuo. Trgao se kada je video da se Salter nekako čudno nagnuo preko vrata svog konja. Odmah je napustio svoje uobičajeno mesto i pohitao prema kraju krda.

Ukočio se od užasa kada je video krv kako teče niz poluindijančevo lice, niz bradu iz levog ugla usne.

— Toni, prokletstvo, šta se to dogodilo? — upitao je zabrinuto.

Pogođeni nije mogao da se pokrene, samo je bespomoćno odmahivao glavom.

Ferguson je hteo da izvuče između goveda ranjenikovog konja i povuče ga prema zapadu, kada Salter skupi snagu i promrsi:

— Ne! Ne!

Sada je tek Džef video da je njegov drug ranjen.

— Pakao, pa to je...

Okretao se oko sebe. Tamo kraj žbunja uz obalu, zar nije video kako se nešto pokreće?

Pustio je uzde Salterovog konja i izvukao sačmaricu iz futrole pričvršćene uz sedlo.

Pucanj odjeknu nad obalom jezera.

Zatim još jedan, pa još jedan.

Kao progonjene zveri iz šipražja su izletela tri jahača i počela da grabe uz samu obalu, udaljavajući se sve više od krda.

Tom Mek Lin je čuo tri pucnja jedan za drugim.

To nije mogao biti korbač! Tako brzo njime niko ne može da zamahe!

Okrenuo se i video dvojicu svojih ljudi na začelju krda.

Saltera gotovo nije mogao da razazna. Jedino je video da mali Ferguson drži pušku na gotovs.

Kada je skrenuo pogled u pravcu u kome je puška bila uperena primetio je trojicu jahača kako bezglavo beže.

Nadzornik bez dvoumljenja okrete konja i pohita prema svojim kaubojima.

— Toni je ranjen! — dovikivao mu je Ferguson.

Mek Lin je i dalje gledao za beguncima pa onda skrete pogled ka poluindijancu. Skinuli su ga sa konja i otvorili mu izbledelu košulju, natopljenu prašinom i znojem. Videli su da ga je metak zakačio gore u desnu stranu leđa.

— Da li je zlo? — upita Salter tiho.

Mek Lin odmahnu glavom. Međutim, u očima mu se čitao drugačiji odgovor. Ferguson se samo ujeo za usnu. Zatim je posle nekoliko trenutaka procedio:

— Hit!

Mek Lin podiže pogled prema njemu, pogled pun neverice.

— Ne mogu da verujem...

Odneli su ranjenika na obalu jezera i stavili mu vlažne peškire na grudi i čelo. Na samu ranu mu je nadzornik stavio čistu maramicu bespomoćno posmatrajući ranjenika.

— Šta sad? — upitao je Ferguson.

— Metak se mora izvaditi — uzvratila nadzornik i pogleda prema krdu goveda.

Bik predvodnik je nesvesno zastao, a za njim i ostala stoka. Naime, bik je navikao da se čovek stalno nalazi u njegovoj blizini, a osim toga, više se nisu čuli ni povici ni pucketanje debelog kožnog remenja korbača.

— To su veoma lukavo smislili — zaključila Ferguson. — Za nekoliko sati pašće mrak. Jedan od nas ima metak u telu. Nigde kuće, nigde naselja, nigde grada, pa prema tome nigde ni lekara. Iskoristiće to da nam rasteraju sva goveda.

Neko vreme su potišteno ćutali. Sa jezera je duvao svež povetarac. Prvi je prekinuo tišinu mali kauboj.

— To je bio Hit, siguran sam.

— Na osnovu čega to zaključuješ?

— Reći ću ti odmah. Napadači nas poznaju. Bar jedan od njih. Znaju veoma dobro ko prati krdo. Znaju isto tako da nismo u stanju da jedan drugome vadimo metke iz tela. Velim ti, znaju veoma dobro šta čine.

Ponovo je zavladao tajac. Posle dužeg razmišljanja nadzornik zaključila:

— Ti ćeš ostati kod goveda, Džef.

— A ti? Kuda ti smerаш?

— Potražiću lekara.

— Dok se vratiš mrak će da padne, a on će već biti mrtav.

Mek Lin se zagleda u poluindijanca.

— Onda ću ga povesti sobom.

— Ako tako učiniš, biće ti do prvog naselja potrebno bar sedam sati.

Mek Lin je sišao do vode i zagačio u nju, puštajući da mu talasi zapljuskuju čizme. Situacija je doista bila beznađna. Ne bi mogao sa tako teško ranjenim čovekom da jaši savanom i traži naselje. Ako ovde pak budu čekali umreće! Čim se spusti noć pljačkaši će sigurno doći. Nije razmišljao o Fergusonovoj sumnji. U nju prosto nije vero-vao. Poznati, bogati stočar se ne bi mogao upustiti u tako nešto. Ti ljudi svi drže do svoje časti. No, da li je Hit doista bio čovek koji je držao do časti? Možda je pre bio takav kakvim ga je smatrao mali kauboj Ferguson. Čovek ispunjen besmislenom užasnom mržnjom prema svom prvom susedu Džou Bekeru. Zavidio je Bejkeru na vrednoći i uspehu.

Nadzornik Mek Lin je i sam dobro poznavao prvog suseda svog gospodara, rančera Hita i često dolazio u sukob sa njegovim ljudima.

Uprkos svemu, nije mogao da veruje da je razbojnik.

Šta sada da učini? Nije mogao da ostavi svog kauboja Saltera sa metkom u leđima, a da mu ne pomogne. Očajnički je razbijao glavu tražeći izlaz. Za tri i po sata sumrak će početi da se spušta, a za njim i noć. Tada će se razbojnici vratiti, u to je bio siguran. Tako su uostalom obično i postupali kradljivci

stoke. Oružani napad na jednog od goniča bio je u stvari neka vrsta pripreme za napad koji tek treba da usledi.

Nadzornika je mučila još jedna stvar: da li su ona trojica jahača, koje je video sami, ili su članovi neke veće bande.

Bez obzira na sve što ih je očekivalo, ostala je činjenica da se ranjeniku mora pomoći i da je lekar neophodan. Istini za volju nadzornik je do sada već izvukao koji komad olova iz tela svojih drugova. Iz ruku, nogu, pa čak iz bedra jednog mladog kauboja. Međutim, tu gore, gde su pluća, rebra, veoma je opasno bez većeg znanja nešto preduzeti. Oblio ga je hladan znoj pri pomisli da kopa po Salterovim grudima, loveći metak. Ta pomisao ga je toliko uplašila da se ukočio. Trgao se kad je čuo korake iza sebe. Bio je to Ferguson.

— Šta ćeš učiniti, Tom?

Mek Lin rezignirano sleže ramenima.

— Ne znam Džef. Šta bih mogao da činim?

— Neće preživeti noć, ako mu se metak ne izvadi iz tela.

— A gde misliš da nađem čoveka koji će mu izvaditi metak?

— To znam koliko i ti, Tom.

— I?

— Metak mora napolje.

Nadzornik zabaci glavu i pogleda svog kauboja razrogačenih očiju.

— Ne misliš li možda da ja treba da izvadim metak?

— Ne radi se o tome šta ja mislim, Tome.

— Nego o čemu se radi?

— Radi se o tome šta je potrebno, neophodno da se učini.

Mek Lin se lupi po čelu i poče da viče:

— Čoveče, ti mora da si poludeo! Ja konačno nisam lekar. Otkud mogu da izvadim nekom metak iz leđa?

— Ne, govori koješta, Tome. Svojim očima sam video kako si do sad izvadio bar tuce metaka.

— Da, ali iz ruku i nogu, Ferguson. Moraš priznati da je tako. Međutim, kada je Džoni Hal imao metak u grudima, sam si išao u Okrik po lekara.

— Ovde nema lekara, niti grada koji se zove Okrik. Nalazimo se u sred savane, a pred nama leži čovek sa metkom u telu.

— S metkom, koji ja ne mogu da izvadim.

— Znaš dobro, Tome, da ja o tome pojma nemam.

— Zašto misliš da bih ja umeo, Džef? Čoveče, pa to nije dečija igra izvući nekome iz leđa komad izobličienog olova! Uostalom, ja uopšte nemam pojma koliko se duboko metak nalazi, gde se uopšte nalazi i kako da ga izvučem.

— Pa u tvojoj limenoj kutiji imaš pincetu.

— Moja pinceta! Čoveče, ti zaista mora da si poludeo! Njome eventualno mogu da ti izvadim trn iz ruke i noge, ako hoćeš i iz stražnjice. Džefe, urazumi se konačno. Uostalom, ja nemam pojma kako čoveče telo izgleda ispod kože. Gde se granaju krvni sudovi, žile kucavice. Prema tome, mogu mnogo ozbiljnije da ga povredim nego što ga je povredio sam metak.

Ferguson razočarano sede na panj. Znao je da je Tom u pravu. Hteo je samo na neki način da ohrabri Mek Lina da bar pokuša da pomogne ranjeniku.

— Ako mu metak bude ostao u telu, do zore će biti mrtav — zaključio je razočarano, dograbio busen zemlje i bacio ga u jezero.

— Da, sutra ujutru će biti mrtav.

Mek Lin ustade i hitrim koracima pođe prema konjima. Kada se osvrnuo, video je da mali Ferguson ide za njim. Oborio je pogled i pljunuo, a nadzornik je počeo da prevrće po bisagama svog ridana. Odjednom je začuo slab hrapavi glas ranjenika, koji je ležao u neposrednoj blizini konja.

— Tom... pusti... ja... ću se nekako izvući...

Mek Lin se uz krajnji napor osmehnu.

— Ne brini, izvući ću ja taj metak.

— Ne, nije potrebno.

— Zaveži — odbrusi mu Ferguson. — Znaš dobro da je Tom pravi majstor za vađenje metaka. Seti se samo kako je Henku pre nekoliko meseci izvukao dva komada olova iz noge. Zar nije tako bilo?

— Kažem... nije... potrebno.

Salter prekide u pola rečenice i zagleda se u nebo koje je počelo da se boji tamnoljubičastim senkama.

Ferguson proguta pljuvačku. Znao je da ga nadzornik posmatra.

Protekao je pun sat. Dva kaubojas nisu pomakla sa svojih mesta. Čutke su posmatrali svog ranjenog druga.

Vetar, koji je sada duvao preko jezera, blago je talasao površinu vode i donosio osveženje.

Za dva sata će pasti mrak. Za dva sata će prema tome biti nemoguće pomisliti na operaciju.

Mek Lin je upravo samom sebi prebacivao što nije odjahao da potraži naselje i dovede lekara. Međutim, prebacujući sebi, istovremeno je znao da ovde u blizini nema ni jednog grada. Možda se negde i nalazi neko novo naselje, za koje do sada nije znao, ali je to bilo nesigurno. Morao bih da krene nasumce. Osim toga, ni svi gradovi na Divljem zapadu nisu imali lekare, a kamoli nova, mala naselja. Osim toga, kada bi se vraćao, mogao je da računa da bi ga razbojnici mogli napasti. Čak i da su u pitanju samo tri jahača, bilo je veoma opasno. Po danu oni ne bi još jednom napali, jer su znali da tri čoveka gone stoku. Jednog su, istina, uspeli da izbace iz sedla, ali su zato sigurno računali da će ostala dvojica biti veoma oprezna.

Razbojnici nisu mogli da odmaknu daleko. Negde su se prikrili i čekaju svoj trenutak, jer su znali da goniči nisu krenuli sa stokom dalje od mesta gde im je drug ranjen.

Mora se priznati da su razbojnici izabrali odlično mesto. Mek Lin, Ferguson i ranjeni Satler, nalazili su se na najopasnijem terenu, priušteni između jezera i savane, a na horizontu nije bilo nijednog naselja. Goveda se, jasno, neće razbežati, jer se nalaze blizu vode. Iako ih sada niko nije čuvao, mirno su pasla na severnoj obali jezera.

Mek Lin je u tom trenutku zažalio što se nije našao pred zadatkom da nekom biku izvlači ekser iz vrata. Što se, na primer, pred njim ne na-

lazi još 500 milja više napornog i teškog puta, ako treba i po oluji, a ne samo prašini. Sve to radije, nego da ovom čoveku vadi metak iz leđa. Zaključio je da je to još teže nego napisati pismo. A pisanje pisama je za njega do ovoga dana bio najteži posao na svetu. Danima se pripremao i preznojavao, pre nego što bi jednom godišnje napisao nekoliko redova svojoj majci u Oklahoma Sitanju. Razne misli su se zabrinutom nadzorniku vrzmale po glavi. Setio se, na primer, da je Salter, koji sada leži bespomoćan i ranjen, jednom prilikom, kada su razbojnici napali ranč, baš njemu, svom nadzorniku, spasao život.

Vil Seget, najmlađi od trojice razbojnika, uspeo je u sumrak da se došunja do kapije ranča i zađe nadzorniku iza leđa. Upravo je upravio revolver na Mek Lina, kada ga kundak puške pogodi po glavi. Poluinđijanac je u poslednjem trenutku primetio napadača i onesvestio ga. Sada je taj čovek, komé je dugovao život, ležao ranjen na zemlji, a on nije bio sposoban da mu pomogne.

Nesvesno je rukom trljao lice.

— Nebesal! Šta sada činim? — mrmljao je sebi u bradu.

— Moraš da pokušaš — čuo je Fergusonov glas. Kada je podigao glavu, sreo je pogled malog kauboja. Odlučno je ustao sa zemlje.

— Ol rajt, Džef, pokušaću. Možda će mi uspeti da za jedan sat stigne u grob, umesto da sačeka jutro.

Mogao je to da kaže glasno, jer se ranjenik sada nalazio u dubokoj nesvestici. Prostrli su čebe na zemlju, a drugo savili umesto uzglavlja. Onda su položili na čebe Sal-

tersa, tako da mu je lice bilo okrenuto prema zemlji. Mek Lin je skinuo zavoj i rana je ponovo počela da krvari. Oba kauboja su napregnuto posmatrala tamnu rupu, koju je metak, ispaljen iz zasede, načinio na širokim leđima poluindijanca i to nekoliko inča ispod ključnjače.

Mek Lin je držao sandučić u kome su se nalazile pincete, klješta i mala testerica i oprezno je spustio sandučić na sedlo, koje mu se nalazilo na dohvat ruke. Kada je izvukao pincetu, Džef primeti kako nadzornikova ruka drhti. Hteo je da zatvori oči, ali je umesto toga ispružio ruku i ohrabrujuće potapšao druga po ramenu.

Nadzornik pogleda svog druga preko ramena. Obojici su se na čelu videle krupne graške znoja. Stajali su tako neko vreme, a onda se izmakli od ranjenika i rukavima brisali čela sa kojih je znoj sada lio u malim potocima.

Ferguson se očajnički zagledao preko jezera u pravcu zapada, gde je sunce već počelo da zaмиће. Iznenada su se trgli. Iza njihovih leđa odjekivali su pucnji. Izgleda da se neko približavao govedima iz pravca istoka.

— Razbojnici! — povika Mek Lin. Vрати pincetu u sandučić i izvuče sačmaricu iz futrole. Ferguson je takođe već držao pušku na gotovs i potrčao napred da se zakloni u šiprag.

Na nesreću i stoka se uznemirila od pucnja.

Kada se Mek Lin približio Fergusonu, video je trojicu jahača kako grabe prema njima.

Nalazili su se upravo na 150 jar-

di od obale jezera i nosili su crvene marame preko lica. Jurili su kao pomahnitali, manevrišući, da bi im se približili sa druge strane.

— Poznaješ li nekoga od njih? — došapnu Mek Lin svom kauboju.

— Ne.

— Ne poznajem ih ni ja.

Mek Lin ispalji dva puta.

— Suviše su daleko — opomenu ga Ferguson. — Štedi municiju.

Razbojnici su odmakli pola milje, a onda naglo okrenuli konje u pravcu zapada.

— Psi — jeknu Ferguson. — Sada hoće da nam preseku odstupnicu. Postaviće se tako, da se krdo nalazi između njih i jezera. Šljam! Hajde, moramo do konja.

Kada su se okrenuli, najedanput su zastali kao ukopani. Prizor, koji su videli, okamenio ih je.

Ranjeni kauboj, Toni Salter, podigao se na kolena i grčevito stezao pušku. Puzao je napred i pokušavao da se uspravi.

— Toni!

To su povikali u jedan glas.

Poluindijanac je čučao na zemlji, stežući pušku. Bio je samrtnički bled i borio se sa nesvesticom.

Bio je to dirljiv i užasan prizor.

Kada su se pribrali potrčali su napred i odvucli ga do ležaja. S mukom su mu oteli pušku iz ruke.

— Ponovo su došli — ječao je ranjenik. — Ovde su!

Mek Lin se uspravi i zaškrjuta zubima.

— Džef, ti ćeš ostati kod njega.

Ranjenik se pobuni:

— Ne, neka jaši s tobom. Niko ne treba da ostaje kraj mene.

— Ti da čutiš — naredi mu nadzornik.

— Ali, to je ludost, Tome — ječao je Salter. — Sam ništa nećeš moći protiv tih razbojnika. Povedi Džefa. Meni niko nije potreban.

Sada se i Ferguson umešao.

— U pravu je, Tome. Moramo obojica da odjašemo. Ja ću pokušati da im nekako priđem s boka, a ti se moraš probiti do krda.

Bacili su se na leđa neosedlanih konja i odjurili.

Iako im je to bilo veoma teško, uspele su nekako da zadrže napadače.

Ferguson, koji im je prišao s boka, tako je divlje pucao da se revolveraš Lisko odlučio na odstupanje.

Kada su zaključili da su se napadači povukli, Mek Lin i Ferguson okretoše konje i vratiše se. Salter je otvorio oči i upitno ih pogledao.

— Povukli su se — rekao je nadzornik žustro.

Ferguson izvadi duvankesu iz džepa.

— Hoćeš li da pušiš, Toni?

Na ranjenikovim usnama zaigra jedva primetan osmeh.

— Ne, Džef, hvala.

Nadzornik je očajan posmatrao ranjenika.

— Moramo da ti izvadimo me- tak, Toni.

— Da, znam.

— Ja ću morati da pokušam.

— Da, nadzorniče.

Na to u blizini ponovo odjeknuše pucnji.

— Evo ih opet dolaze — uzviknu Džef i potrča prema svom konju.

I Mek Lin je dokopao svoju sačmaricu i potrčao.

Kada su se četvrt sata kasnije vraćali na leđima neosedlanih konja, okupanih u znoju i stigli do šipražja uz obalu, činilo im se da pred sobom imaju priviđenje. Pred njima su se nalazila dva jahača i mirno ih posmatrala.

Jedan od njih bio je visok čovek preplanula lica, oštarih muževnih crta i tamnoplavih očiju. Jahač je izvanrednog rasnog crnog ždrepcu. Nosio je jarko crvenu košulju, crni prsluk, crne pantalone i crne čizme. I šešir širokog oboda bio je takođe crn. Nisko na bedrima imao je širok opasač od bivolje kože na koji su bila pričvršćena dva velika revolvera kalibra 45.

Iz tog čoveka zračila je neka neobična sigurnost i mir.

Čovek do njega jahač je kulaša. I on je takođe imao crni šešir, elegantno crno odelo, blistavobelu košulju i somotsku mašnu. Lice mu je bilo nežnije i bleđe nego njegovog saputnika i delovalo nekako otmeno — aristokratski. Oči su mu bile ledenoplave. Ispod kaputa izvirivao je opasač sa dva velika revolvera, čije su drške bile ukrašene slonovačom.

Tom Mek Lin i Džef Ferguson su otvorenih usta i razrogačenih očiju iznenađeno posmatrali dvojicu nepoznatih kako zaustavljaju konje pored ranjenog Saltera.

Jahač, koji se nalazio na leđima kulaša, prvi kliznu iz sedla i priđe ranjeniku. Neko vreme ga je posmatrao, a onda značajno pogledao svog saputnika. To kao da je bio znak. Ovaj je odmah sjahao s konja i takođe prišao onesvešćenom kau- boju. Ostao je da stoji kraj njega,

dok je elegantno odeveni stranac prišao konju i odvezao iza sedla pričvršćenu veliku crnu torbu od krokodilske kože.

Doneo je torbu do ranjenika, spustio na zemlju, kleknuo i otvorio je. Dvojica kaubojja nisu mogla da veruju svojim očima. Stranac je izvadio iz torbe lekarske instrumente, položio ih na komad kože, zatim uzeo iz torbe bocu i providnom tečnošću natopio beli peškir.

Dok je to obavljao, njegov pratilac je položio ranjenika na levu stranu, tako da se ranjeni deo leđa nalazio gore.

Stranac, očigledno lekar, samo je na trenutak bacio pogled na sandučić sa kaubojevim lekarijama, a onda se ćutke dao na posao.

Za sve to vreme, Mek Lin i Ferguson su stajali na istom mestu. Nisu se usudili da se pokrenu.

Sve se odvijalo brzo, tako brzo da čak nisu mogli ni da prate. Strančeva ruka se nekoliko trenutaka kasnije trgla i već je u instrumentu držao mali izobličeni komad olova i pružio ga svom saputniku. Posle toga je očistio ranu i stavio zavoj. Kada je to obavljeno, dva kaubojja su se usudila da priđu. Mek Lin zbunjeno protrlja lice i promrsi:

— Bila je to pomoć u poslednjem trenutku, doktore.

Lekar je očistio svoje instrumente alkoholom i uspravio se. Stao je uz svog saputnika, koji mu je sve vreme bez reči spretno pomagao.

Čudni neki ljudi, obojica izrazito visoki, naočiti, s tim što lekar nije bio tako plećat kao njegov pratilac.

— Moje je ime Mek Lin — rekao je nadzornik, a onda pokazujući na

ranjenika dodao: — To je Toni Salter moj kauboj, a ovo je Džef Ferguson.

Stranac, koji je stajao uz lekara, upravo je hteo da izgovori svoje ime, kada ponovo odjeknuše pucnji. Istog trenutka stranci su već bili kraj svojih konja, vinuli se u sedla i odjurili.

Mek Lin i Ferguson su trčali za njima, zaboravivši na svoje konje. Kada su stigli do otvorene prerije, videli su kako jahač na vrancu skreće u levo a onaj drugi — lekar grabi pravo prema jugu.

— Prokletstvo — vrisnu Ferguson. — Uхватili su u klješta jednog od članova bande.

Bio je to Ed Kamberi. Drznuo se da izjaši napred. Kada je primetio da se preterano osmelio, hteo je da se vrati, ali su već dva njegova gonioca jahala u istoj liniji. Bili su na leđima konja, koji bi sigurno i samog đavola stigli.

Čovek na vrancu se opasno približio, pa je zato razbojnik odlučio da skrene u levo.

Ta odluka mu baš nije bila najbolja. Kada je to čovek na kulašu primetio, zario je svom konju mamuze u slabine i opasno se približavao.

Razbojnik je za trenutak bio u ne-doumici, a onda naglo zaustavio konja, tako da se ovaj propeo na zadnje noge. Hteo je da se okrene. Za to vreme mu se jahač na kulašu približio na osamdeset jardi. Kamber izvuče pušku iz futrole i povuče obarač. Međutim, jahač, koji mu se približavao, bio je brži. Pucao je iz vinčesterke i formalno izbacio Kamberija iz sedla.

Dva nepoznata gonioca istovreme-

no su mu se približila. Natovarili su razbojnika na konja i dovela ga do mesta gde su se nalazili kauboji. Kamberi nije bio teško ranjen. Metak mu je probio mišicu. Osećao je nepodnošljiv bol.

— Evo, mister Mek Lin. Ovaj će sutra biti opet zdrav i moći će da vam zameni ranjenog kauboja.

To je rekao jahač kulaša silazeći iz sedla. Njegov pratilac je upitao:

— Da li se već dugo nosite sa ovom bandom lupeža?

— Pa prilično dugo. Ispred Valentin Sitija su nam u toku noći ukrali nekoliko goveda. Od tada su nam stalno za petama i uznemiravaju nas. Danas su, kao što znate, pucali iz zasede na Tonija.

— To je zlo zbog samih goveda — reče stranac, posmatrajući kako njegov prijatelj lekar, ne baš nežno, čisti razbojniku ranu i stavlja mu zavoj.

— Ja tvoje banditsko lice još nisam video, momče — rekao je Ferguson Kamberiju. — Inače, mogao bih se kladiti u život da radiš za Roberta Hita.

Razbojnik jedva primetno poblede. Međutim, mali kauboj to nije primetio.

Lekar se sada obrati nadzorniku.

— Ovde ne možete da ostanete. Ako odmah krenete, stići ćete pre mraka do Bivergraunda na Pelikan jezeru.

— Bivergraund? — čudio se nadzornik. — Nikada nisam čuo.

— To je jedno novo naselje. Nalazi se zapadno oдавде. Ako nastavite putem kojim ste krenuli ne možete ga mimoći.

— Koliko nam vremena treba da stignemo?

— Pa, ako se potrudite stići ćete do mraka.

Mek Lin je sada žalio što sa ranča nije poveo još jednog čoveka, koji je uvek, kao što je to bilo uobičajeno, vozi mala kola. Međutim, da ga je poveo, šta bi stari rančer radio sa tako malo ljudi na imanju? Osim toga, nisu računali s time da će na putu se pojaviti neke opasnosti. Kola im, u stvari, nisu bila potrebna radi nošenja hrane, jer su se naselja uglavnom nalazila na rastojanju od dva, najviše tri dana jahanja, pa su sve potrebne količine mogli da stave u bisage.

Ko je uostalom i pomišljao na ovakve prepreke?

Saltera su smestili na konja čoveka koji mu je izvadio metak iz leđa. Razbojnik Kamberi samo pogleda jahača na crnom ždrepcu.

— Hajde, momče — reče mu ovaj. — Penji se na leđa svog konja i zapamti, ja sam ti uvek za petama. Ukoliko bi ti slučajno palo na pamet da napraviš nekakav izlet, znaj da će se završiti u paklu!

Tom Mek Lin je u naredna dva sata mogao da se uveri da je čovek u crvenoj košulji bogom dani kauboj. Kao rođen za vođenje velikog krda goveda. Přešao je na levu — bočnu stranu krda i brzo ga poterao, motreći sve vreme na zarobljenog razbojnika i pomažući Mek Linu i Fergusonu da održavaju dobro desnu stranu krda u pokretu.

Kada je Ferguson u jednom trenutku dojahao do Mek Lina, rekao mu je:

— Hej, taj momak je sila! Možeš ga zavrbovati ako hoćeš. Ja mu ustupam polovinu svoje zarade.

— U redu — odgovori nadzornik. — Drugu polovinu možeš odmah da ustupiš lekaru, jer su svi izgleda da će nam i on biti potreban.

Lekar, koji je ispred sebe u sedlu držao Saltera, gonio je konja tako umerenim hodom, da ranjenik nije trpeo nikakve bolove.

Sunce se lagano spuštalo prema zapadu i veče je već širilo svoje senke nad zemljom.

Mrak je brzo osvojio, no pre nego što se spustila noć u daljini su ugledali krovove malog naselja.

Bevergraund je imao svojevrsnu senzaciju. U grad je doterano veliko krdo goveda.

Tako se nešto dosad nije dogodilo. Veliki put, kojim se obično terala stoka, nalazio se dalje prema istoku, između dva jezera.

Goveda su se tiskala kroz glavnu ulicu grada. Kauboji su se mučili da ih sateraju u ovako uzani prolaz, jer su do sada životinje navikle da idu širokom savanom.

Stranac, koji je držao ranjenika u sedlu, zaustavi konja pred šerifskom kancelarijom i pogleda ljude na tremu.

— Imamo jednog ranjenika.

— Mister, preko puta je kuća doktora Ferlidža.

Stranac nabra obrve.

— Kako ste rekli: Ferlidž?

— Da.

Jahač se uputi na suprotnu stranu ulice i uz pomoć jednog derana, koji se tu našao, spustio ranjenika dole. Zajedno su ga uneli u lekarevu kuću

U mračnom hodniku im jedna mlada žena pođe u susret.

— Lekar nije ovde. Moraćete sutra ponovo da dođete.

— Ništa od toga, gospodo. Ovom čoveku su hitno potrebni svež zavoj i lekovi.

— Ja vam ne mogu pomoći.

— Niko to i ne traži od vas.

Za strancem i dečakom krenuo je šerif, a odmah zatim i dvojica građana. Sada su već bili na vratima lekareve kuće.

Šerif je bio malog rasta, debeljuškast, krupne glave.

— Čuli ste šta vam je žena rekla! Prema tome iznesite tog čoveka!

Umesto da poslušaj, stranac gurnu nogom vrata jedne sobe i dovuče ranjenika do ležaja.

— Šta vam pada na pamet, čoveče — zaurla šerif?

Stranac se vrati i odmeri čuvara zakona od glave do pete. Bio je od njega viši za glavu.

Napolju se čuo topot i komešanje. Veliko krdo goveda zaustavilo se u oblaku prašine.

Jahač na vrancu je zaustavio svog konja i poterao ga u bočnu ulicu, a onda, gurajući razbojnika ispred sebe, trčao prema lekarevoj kući iz koje su dopirali ljutiti povici šerifa.

— Kako se usuđujete da se oglušite o moju zabranu čoveče?

— Ovom ranjeniku je hitno potrebna pomoć, šerife! Shvatite to. Ja sam ga već previo, ali zavoj treba promeniti.

— Koga to zanima? Vi treba samo da se držite mojih naređenja, to je sve. Ko ste vi uopšte?

— Moje je ime Holidej. Džon Henri Holidej.

— Dakle, Holidej — vikao je i dalje dežmekasti šerif, odizujući lampu da bolje osmotri stranca. — Koliko da se razumemo, vi se ovde ne možete ponašati kao gonič goveda, nego onako kako ja to zahtevam. Sada ćete odmah izneti tog ranjenika, Holidej.

— Dok Holidej, šerife — ispravi ga nečiji metalni glas sa vrata.

Šerif Viberston se naglo okrete i ugleda visokog plećatog čoveka pred sobom.

— Šta vi hoćete?

Ostala dvojica, koja su došla sa šerifom, izmicala su se da naprave prolaz visokom strancu i dvojici kauboj u njegovom društvu.

— Ja sam vas upozorio, šerife, da govorite sa Dokom Holidejem. Ukoliko vam to ništa ne kazuje, reći ću vam da je ovaj čovek lekar i da će ranjeniku pružiti svu pomoć, koja mu je potrebna.

— Dok Holidej — rugao se šerif. — Prokletstvo, to je prilično žestoko ime i ja znam. Postoji jedan čovek koji nosi isto takvo ime...

— Uto ne verujem — odgovori stranac ledeno.

U hodniku lekareve kuće za trenutak je zavládala grobna tišina.

Šerif promuća:

— Hoćete li možda time da kažete... da je ovaj čovek...

— On jeste Dok Holidej, a moje je ime Erp! A sada mi, molim vas, sklonite tu lampu ispod nosa. S puta, čoveče! A i vi ostali. Gospođice, doktoru je potrebna topla voda i nekoliko čistih peškira.

Čuvar zakona počeo da uzmiče, oslobađajući Erpu prolaz.

U hodniku je i dalje vladala tišina. Džef Ferguson munu laktom svog nadzornika u rebra.

— Tome, jesi li slučajno čuo?

Mek Lin je zbunjeno trljao bradu.

— Vajat Erp — izgovorio je šapatom. — Prokletstvo, kad se samo setim, kako je vešto uhvatio onog razbojnika. Gospode, taj čovek je izuzetno dobar kauboj, izuzetan strelac i još uz sve to maršal.

— A onaj drugi je ni manje ni više nego Dok Holidej.

Ferguson hrabro počeo napred i gurnu šerifa u stranu.

— Mi smo sa maršalom. Ovog ranjenog razbojnika strpajte iza rešetaka.

Šerif je bez reči poslušao. Čim se vratio, stao je na vrata i sa sigurnog rastojanja posmatrao Doka Holideja kako čisti ranjeniku ranu i stavlja mu zavoj.

To je dakle Dok Holidej! Kako samo spretno i sigurno obavlja svoj posao. Stari lekar, kome je ova kuća pripadala, sasvim sigurno to ne bi bolje obavio. Maršal Erp mu je sve vreme pomagao. Odmah se moglo uočiti da to ne čini prvi put.

I Mek Lin a Ferguson su netremice posmatrali. Napolju, u glavnoj ulici, čula se rika goveda.

Kada je Salter previjen, maršal se obratio nadzorniku:

— Mister Mek Lin, šerif će vam sigurno rado reći gde možete preko noći da smestite stoku.

Viberston promrmlja preko volje:

— Pa ako baš mora.

— Mora sigurno — naredi maršal.

Čuvar zakona počeo napred i pokazao kaubojima veliki koral, koji,

kako je izgledalo, ne bi mogao da bude dovoljan.

— Razmaknućemo ogradu, ljudi — predloži Vajat Erp.

Bila je to dobra ideja, pa su je odmah i sproveli u delo.

Mek Lin je sada na konju obišao prošireni koral i kada se sreo sa maršalom zaključio je:

— Sada će izgleda moći goveda da se uguraju unutra. Biće im prilično tesno. Za jednu noć će da posluži. Međutim, ograda sada ima pet velikih rupa.

— Već sam poslao jednog dečaka da donese konopce.

Kada je koral konačno bio zatvoren sa svih strana, bilo je već blizu devet sati.

Mek Lin i Ferguson su stajali ispred maršala, ne znajući kako da počnu razgovor. Nadzornik prvo odbaci opušak, a onda nespretnim pokretom skide šešir s glave i počeo da ga okreće u rukama.

— Mister Erp, ja ne znam šta bih sada mogao da kažem...

— Najbolje bi bilo da ništa ne kažete — uzvрати mu maršal, tražeći pogledom Doka Holideja. Za to vreme Ferguson munu svog nadzornika, da ga ohrabri. Hteli su pošto poto da se zahvale maršalu na pomoći.

— Da nije bilo vas i doktora, stvari bi se veoma loše svršile, maršale.

— Možda. Nije sigurno. Konačno, ja sam se nalazio u mnogo gorim situacijama.

— Vi možda jeste. Ne možda nego sigurno — smejao se mali Ferguson — ali mi, mi smo obični goniči.

Vajat Erp se značajno osmehnu.

— Baš ste dobar strelac za običnog goniča, kauboju.

Sada se i Mek Lin nasmeja. Konačno je opet mogao da se smeje.

— U pravu ste, maršale! Džef je u izvesnom smislu naš revolveraš. Hoću da kažem, on najbolje puca.

— Pa to i ne znači zbog zna šta, kad pomislim kakve kauboje imamo na ranču. Prokletstvo maršale, baš ste došli u pravi čas. U prvom redu zbog Saltersa.

— Pa s njim je bilo doista loše — priznade Vajat.

— Mi ćemo, naravno, platiti lekarske usluge — objasni nadzornik.

Sada se maršal glasno nasmeja.

— Da, pokušajte to da učinite, kauboju. Za svaki dolar koji mu budete uspeli da date, ja ću vam dati dva...

Naravno Dok Holidej nije hteo da prihvati nadzornikovu ponudu.

Stajao je preko puta lekareve kuće naslonjen na stub trema i pušio. Za to vreme Vajat Erp je pošao u šerifsku kancelariju kod malog Viberstona. Kod njega su se nalazila petorica građana. Jedan pomoćnik i četiri člana gradskog saveta. Kada je maršal ušao, Viberston izvuče iz fijke pisaćeg stola kolt.

— Dobro je što ste došli, čoveče — počeo je čuvar zakona. — Mi, naime, želimo da govorimo s vama.

— O?

— Postoje jaki razlozi da vas uhapsim.

— Ma šta mi napričaste!

Vajat Erp je stajao leđima okrenut prema vratima i ispitivački posmatrao ljude.

— Hajde, govorite konačno, šerife.

— Vi ste uhapšeni.

— Premro sam od straha. Govorite dalje.

— Manite se šale. Brzo će vas proći volja za ruganjem. Imam nešto da vam kažem.

— Već ste i počeli. Nastavite, dakle.

— Vi ste varalica.

— Izmislite jednom nešto drugo.

— Izvolite ćutati. Sada vam se zakon obraća.

Oko usana visokog maršala zaigrao je jedva primetan prezriv osmeh.

— Primećujem da je zakon prilično mali, i to me ne čudi. Jedino mi se ne dopada što zaudara na viski i što je uplašen.

Zavladao je tajac.

Šerif je drhtao celim telom od gneva.

— Jeste li čuli, ljudi? Ova varalica se usuđuje da me vređa na takav način. Naređujem vam da ga uhapsite.

Maršal se ponovo osmehnu.

— Čuli ste, džentlmeni, šta je šerif naredio.

Sada je poruga u njegovom glasu bila nedvosmislena. Niko se nije ni pomakao. Svi su bili impresionirani strančevom pojavom.

Zar ovaj visoki čovek, plemenitog preplanulog lica i bistra otvorena pogleda, varalica? Prosto neshvatljivo! Međutim, zar već nisu čuli za razbojнике, koji izgledaju lepo i deluju časno. Neke od njih su i videli. Međutim, takvi razbojници su delo-

vali nekako prepređeno i ponašali se kao da nešto prikrivaju. Ovaj čovek, naprotiv, nastupao je potpuno otvoreno i samouvereno. Prema tome, bilo je veoma teško pretpostaviti da je vođa bande.

Šerif Viberston se posle nekog vremena pribrao.

— U redu, mister, vi se nalazite pod sumnjom da ste revolveraš Hari Lisko, da vodite bandu razbojnika i otimate tuđa goveda.

*
* *

Hari Lisko i Džoni Preskot su sa sigurnog rastojanja posmatrali kako trećeg člana njihove razbojničke trojke izbacuje iz sedla nepoznati gonilac, jahač kulaša i kako ga odyodi.

Lisko, koji je bio sakriven u šipragu, žestoko opsova.

— Prokletstvo, tog momka mora da poznajem. I njega i onog paklenog ždrepcu koga jaši.

Preskot, koji je takođe pobegao u zaklon, doviknu mu:

— Oni prokleti kauboji su dobili pojačanje. Još dvojicu.

— I to kakvo pojačanje!

— Poznaješ li tu dvojicu momaka?

— Jednog od njih ne poznajem, ali zato znam onog drugog, na crnom ždrepcu.

— Ko je on?

— Drži se čvrsto za granu, Džoni, to je niko drugi do Vajat Erp.

Prestupnik Džon Preskot je imao

osećanje da mu neko sipa bokal ledene vode niz leđa.

— Vajat Erp? Onaj čuveni šerif? Mora da si poludeo.

— Sasvim sigurno nisam, Džoni. Tog čoveka mogu da prepoznam na rastojanju od jedne milje. Uostalom, čak i da njega nisam prepoznao, prepoznao bih mu konja ili način na koji puca. Budi siguran da je tako. To jeste Vajat Erp.

Preskot je sedeo kao pogođen gromom.

Vajat Erp! Bilo je to neprijatno iznenađenje. Kako li je samo taj čuvar zakona iz Dodž Sitija stigao čak ovamo u Nebrasku? I to baš sada! Doista im on nimalo nije bio potreban. Preskot je često slušao o ovom slavnom čoveku. Pričao mu je mnogo njegov prijatelj Gurit, koji je imao sukob sa maršalom Erpom pre mnogo godina u Santa Fe i na jedvite jade je uspeo da se izvuče. Pošto je bio razbojnik, zakon mu je uvek bio za petama. Međutim, dolijao je tek kada je ponovo, posle izvesnog vremena naleteo na Vajata Erpa. Preskot je razmišljao o tome da je baš ovaj opasan čovek uništio njegovog prijatelja.

Lisko je još uvek sedeo podbočen o vrh sedla iza šipražja i gledao napred. Iznenada je rekao:

— A sada ti mogu takođe reći ko je onaj drugi momak.

— To mi uopšte ne treba da govoriš — promrsi Preskot. — Toliko sam i ja pametan. Ono je Dok. Holidej.

Lisko okrete glavu.

— Zar ga poznaješ?

— Ne, a i nije ni potrebno. Ako

postoje dva jahača od kojih se jedan zove Vajat Erp, onda se drugi može zvati samo Dok Holidej.

Lisko je nervozno trljao bradu.

— Voleo bih vraški da saznam šta je ova dva psa tragača dovelo ovamo?

— To bih i ja isto voleo da znam.

— Ed je, naravno, gotov. Kako ga ja cenim, sigurno će propevati.

Preskot nije bio uveren da je Lisko pogrešio u oceni trećeg prijatelja.

Nekoliko minuta su stajali tako prikriveni i posmatrali otvorenu preriju.

— Kladim se da maršal vodi za robljenika u Beyergraund.

— Gde se to nalazi?

— Zapadno odavde. .

— Šta li će stoka tamo?

— Zar veruješ da bi on mirno gledao kako se ona dvojica kravara muče sa govedima i to još ugroženi od napadača? E pa, Džone Preskote, ti si doista pravi idiot. Sa onom prvom krađom goveda, izvedenom na svoju ruku, doista si nas uvalio u blato. Bili smo prinuđeni da posle toga goniče držimo budne i da im ne čamo mira. Čak smo ih morali napasti usred bela dana. Sve nam to ne bi bilo potrebno da si ti, praznoglavi kradljivče, imao bar malo strpljenja.

— A čemu bi mi poslužilo strpljenje? Da sačekam možda da negde dalje južno uletim maršalu u naručje.

— Najverovatnije ga nikada ne bismo sreli da nisi ukrao goveda ispred Valentin Sitija. Da nije toga

bilo ni tvoj prijatelj Kamberi ne bi došao u položaj da nas izda.

— Ako nas izda, umreće.

— To će mu se u svakom slučaju dogoditi.

— Kako to misliš?

— Vajat Erp ili Dok Holidej, jedan od njih ga je metkom izbacio iz sedla. Ako je možda još živ, obešiće ga u to nema sumnje. U svakom slučaju, teretiće ga ubistvo jednog od goniča.

Preskot proguta pljuvačku.

Zadatak, koji mu se činio tako lak i bezopasan, dobijao je sada sasvim drugi obrt.

Kako će se dalje razvijati stvari? Da li je Kamberi još uvek živ i ako jeste, hoće li ih izdati?

Iz takvih sumornih razmišljanja trgao ga je revolveraš Lisko rečima:

— Mi ćemo mu zapapriti čorbu, tom velikom Erpu. Hajde Preskot, obodi konja, treba da prevalimo veliki put.

Preskot, naravno, nije shvatio šta njegov saputnik smera, ali je nesvesno prepustio njemu vodstvo i počeo da čini sve što je revolveraš hteo.

Odjahali su u širokom luku prema zapadu, pod ostrim uglom se vratili natrag i približili se u sumrak gradu.

Krdo goveda još nije stiglo. Lisko se popeo na jedan proplanak i dvogledom posmatrao.

— Eno ih dolaze. Tačno je onako kao što sam pretpostavio. Hajde, moramo pre njih u grad.

To im je uspelo. Odveli su svoje konje u jednu konjušnicu, a onda se umešali među ljude na tremo-

vima, koji su upravo posmatrali kako se veliko krdo goveda približava. U međuvremenu se već mrak spustio, tako da se na ulici jedva razaznavalo.

Preskot je po drugi put učinio grešku. Munuo je svog saputnika rekavši:

— Hajde, Hari, da popijemo po čašicu. Nekako mi se strah kao reumatizam zavukao u kosti.

Povukao je Liska sa trema prema pomičnim vratima, koja je otvorio laktom. Revolveraš je nevoljno krenuo za kaubojem i još na vratima lokala hteo da se oslobodi kaubojeve ruke, kada ga miris viskija, koji ga je zapahnuo, snažno namami unutra. U trenutku kad je Dok Holidej prošao na konju pored krčme dva lupeža su ispijala prvi viski. Tako im je ovo promaklo.

Kada su konačno izašli iz krčme, ugledali su goveda kako riču, tiskaju se, stešnjena između zidova kuća. Preko, na suprotnoj strani ulice, skupila se gomila ljudi. Jedan čovek trčao je kao lud preko ulice vičući:

— Vajat Erp! Vajat Erp je u gradu! S njim je i Dok Holidej.

Dva zločinca izmenjaše poglede. Sada je i Preskot bio uveren da je tako. Do sada se, naime, nadao da se revolveraš Lisko prevario ili da je smislio šale radi masnu laž.

Međutim, sve je to bila neprijatna istina. Čuveni maršal je bio u gradu. Džoni Preskot je imao neodoljivu želju da izvuče svog konja iz konjušnice, osedla ga i odjaši tako daleko koliko njegovog konja noge nose. To bi, uostalom, bilo najbolje

od svega što bi mogao da učini. Na žalost, propustio je priliku.

Kada je revolveraš Lisko čuo da je maršal otišao za govedima prema koralu, grubo je povukao svog saputnika.

— Hajde, šta piljiš? Moramo dalje.

— Kuda?

— U šerifsku kancelariju.

— U... Da nisi možda već pijan? Šta tražiš u šerifskoj kancelariji?

— Već ćeš saznati. Kreći.

— Ja? Ne, nikako. Tamo me ne bi odvučlo ni sedam konja. Za danas sam nahvatao dosta straha. Zar misliš da imam nameru da uletim maršalu u naručje? Moram da računam s njim da oštro motri na mene i da će me sigurno uhapsiti.

— Ne govori gluposti! On je daleko, kod koralu. Osim toga, ti ga i ne poznaješ, a srećom ni on tebe.

— Srećom ne. Ali ono što mi je Gurit pričao njemu sasvim mi je dovoljno. Veoma je opasan, a osim toga, kada stojiš pred njim, iza leđa ti je onaj drugi, opasni kockar Holidej.

— Već crtaš đavola na zidu — umirivao ga je revolveraš. — Hajde, moramo da požurimo.

Povukao je kradljivca za ruku isto onako kao što je ovaj njega uvukao u krčmu.

— Kada bih bar znao šta je sa Edom — mrmljao je kradljivac. — Možda je mrtav, a možda je sada u ćeliji. Ne bi bilo dobro po nas da banemo u šerifsku kancelariju, a Ed za to vreme sedi u ćeliji.

— Naprotiv, to bi bilo najbolje. Mogli bismo ga povesti sobom, ili...

— Ili... — upita Preskot razrogačenih očiju.

— Ili ga zauvek učutkati.

Preskot zastade kao ukopan. Po-dišla ga je ledena jeza, Revolveraš Lisko je hteo da učutka njegovog druga i to u ćeliji. Ipak, upitao je dosta pribrano:

— Kako to misliš da izvedeš?

— Prepusti to meni.

— Skrećem ti pažnju da bi metak mogao da privuče maršala.

Liskovo lice se razvuklo u paklenu grimasu.

— Ko pominje metak? Za takve slučajeve koristi se nož.

Već drugi put tog dana prestupnik Džoni Preskot poželeo je da se nalazi što dalje od opasnog revolveraša.

— Hodi, preko je kancelarija.

Pre nego što je ušao, pogledao je kroz umrljano okno u unutrašnjost kancelarije.

Čuvar zakona je stajao kraj stalaka za puške i sa jednim bradonjom živo raspravljao o uzbudljivim događajima. Iznenada je ovu prepirku prekinuo Liskov unjkavi glas.

— Da sam na vašem mestu, šerife, ne bih se toliko uzrujavao zbog tobožnjeg Vajat Erpa.

Viberston se naglo okrete.

— Kako to mislite, mister?

— Od pre izvesnog vremena u ovom kraju tumaraju dva razbojnika sa još trojicom pomoćnika. Razbojnici su prisvojili imena dvojice velikih ljudi, čuvenog kockara Doka Holideja, i maršala iz Dodž Sitija — Vajata Erpa.

Džoni Preskot se skupio kao miš i slušao šta njegov prijatelj dalje

govori. Bila je to mešavina neopisive hrabrosti i drskosti.

— Jedan od njih, koji se predstavlja kao Vajat Erp, jeste revolve-raš Hari Lisko...

— Lisko! — uzviknu šerif zbu-njeno. — O tom momku sam već slušao.

— Ne sumnjam — zaključí Lisko samouvereno. — Konačno, on je ve-oma poznat.

— Onaj drugi, koji se predstavlja kao Dok Holidej, je razbojnik Preskot iz Dakote, za kojim se već go-dinama traga. Nas dvojica smo čla-novi guvernerove garde i sledimo bandu već nedeljama. Moramo da stignemo trojicu njihovih pomoćni-ka, a vama stavljamo u dužnost, še-rife, da dvojicu razbojnika uhapsi-te. Zadržite ih u zatvoru sve dok se mi ne vratimo ili vam ne pošaljemo naređenje kuda ćete s njima.

Čuvar zakona se složio:

— Tako dakle stoje stvari? Ol rajt, mister, možete računati na me-ne.

Oštar način, na koji je Vajat Erp postupio sa šerifom, veoma ga je naljutio, tako da je ovaj obrt stva-ri primio s radošću. Prateći pose-tioce do vrata, dodao je još jednom:

— Budite sigurni, mister, da ću Liska i njegovog ortaka staviti iza rešetaka. Odmah sam primetio da s tim momcima nešto nije u redu.

Lisko je već držao kvaku u ruci.

— U redu, šerife, javiću vam se!

Posle toga su dva razbojnika na-pustila šerifsku kancelariju.

— Šta je sa Edom — raspitivao se Presko.

— On je u zatvoru. Video sam njegov opasač obešen u kancelariji. Sad nemamo vremena za njega.

— Nema druge. Treba hvatati maglu.

Izveli su konje iz konjušnice i na-pustili grad.

— Bila je to nečuvena hrabrost i veština — priznao je Preskot. — To-ga se nikad ne bih setio.

— Ne moraš zbog toga da žališ — uzvрати mu Lisko. — Još ranije sam ti rekao da meni prepustiš vođstvo. Ionako samo praviš gluposti.

Razbojnik je progutao ovu uvre-du i upitao:

— Šta sad smerаш?

— Sada ću sačekati da se ono što sam zakuvao dogodi, a onda se vra-ćam.

— Vraćaš natrag?

— Da, da bih se uverio šta se do-godilo. Smatram da će onaj mali še-rif, koji deluje vrlo plitkoumno, po-stupiti odmah po mom naređenju.

Preskot pogleda svog saputnika iznenađeno.

— Zar si uveren doista da će mar-šal to tako, bez otpora, dopustiti?

— Nipošto! Ali šerif ima uz sebe građane i nadmoćniji je.

— Nadajmo se da će tako biti. A šta ako ne bude?

— Saznaćemo blagovremeno.

* *

Maršal je posmatrao zaintereso-vano prisutne u kancelariji.

— Još jedno pitanje, šerife, pre nego što od straha padnem na kolena. Kako ste došli do tog genijalnog otkrića?

Šerif se isprsi i uzviknu razmetljivo:

— Nisam dužan da vam dajem bilo kakva obaveštenja, Lisko. Vi ste uhapšeni.

Maršalovo lice se iznenada izduži.

— Vi mi i te kako dugujete objašnjenje, šerife. I to bez obzira ko sam. Optužbu, koju ste protiv mene izrekli, morate nečim i da potkrepite. Da li me možda neko od prisutnih optužio.

— Nije! Ostajem pri tome da vam ne dugujem nikakvo objašnjenje.

— Onda mi je žao, šerife, što moram da vas razočaram — uzvрати maršal i okrete se.

Među ljudima, koji su stajali oko šerifa, nalazio se jedan izrazito krupniji čovek širokog nosa i isturene brade. Bio je to stolar Parson. Veoma ograničena i razmetljiva osoba sa lošom navikom da se meša u stvari koje ga se ne tiču, i to u pogrešnom trenutku i na pogrešan način.

Od kako je od šerifa saznao o čemu se radi, bavio se jednom jedinom mišlju da učini nešto što će mu u gradu doneti ugled. Učinilo mu se da je ovo pravi trenutak. Skočio je kao zver i hteo da se baci maršalu, koji je upravo izlazio, na leđa.

Vajat Erp je s tim naravno i računao. U okretu je zamahnuo pesnicom i pogodio krupnog stolara u glavu.

Parson se zatetura unazad, saplete na noge gradonačelnika Beverlija i

nagazi kovača Heninksa. Ovaj zaurla koliko ga je grlo nosilo.

Maršal je stajao raskoračen na otvorenim vratima.

— Opominjem vas šerife, nemojte bez potrebe huškati svoje pse na mene. Nemam nameru da vam se dva put predstavljam.

Možda bi slavni čuvar zakona iz Dodž Sitija sada uspeo neometano da izađe iz kancelarije, da ga u tom trenutku nisu druga dva čoveka napala s leđa.

Lisko i Preskot!

Lisko je zamahnuo revolverom prema maršalu, a Preskot zavitalao laso iznad Vajatove glave. Međutim, Erp nije bio čovek s kojim se lako moglo izaći na kraj. Munjevito se okrenuo i pogodio šakom kao sečivom revolveraša za vrat, a onda iznenađenog Preskota povukao prema sebi. Ne samo što ga je privukao, nego i prebacio preko glave, tako da je razbojnik leteo kroz kancelariju. No, tu se odmah stvorio Parson. Ovug puta pomagala su mu još dvojica građana, udarali su kao kovačkim maljevima. Maršal je bio čovek naviknut na borbu i vraćao nemilice udarce. Uskoro je jedan od njih bio na kolenima. Međutim, Preskot je bio opet na nogama i vukao kraj lasa koji se već bio obavio oko maršalovih bedara. Nije mu uspeo da ga obori. U tom trenutku šerif izvuče revolver iz opasača.

Ništa ne sluteći, Dok Holidej je čekao ispred saluna. Kad mu je dosadilo, prešao je na drugu stranu ulice. Čulo se mukanje goveda iz korala i to iz velike blizine, tako

da nije mogao da čuje galamu i gužvu ispred šerifove kancelarije.

Kad se približio tremu, video je čoveka kako izleće na vrata, preskače ogradu, baca se na leđa jednog konja i beži.

Da to nije možda pomoćnik šerifa? Sve ovo je iskusnom Holideju više ličilo na bekstvo. Pohitao je prema prozoru i iznenađeno pogledao gužvu koja se sada svom žestinom odvijala u kancelariji. Bio je to baš trenutak kada je šerif izvukao revolver iz opasača. Holidej napusti trem i obide trčevu kuću, kako bi ušao kroz dvorište, pa na sporedna vrata.

Naravno, mogao je odmah direktno da se umeša. Međutim, u tom slučaju bi morao ili da razbije glavno okno, što ne bi moglo da prođe nazapaženo, ili naglo otvori vrata što bi takođe sa ulice moralo da se vidi. Ovako, iznenada se kroz sporedna vrata pojavio u kancelariji tačno iza leđa šerifa Viberstona.

— Gotovo je! — vikao je u tom trenutku šerif. Vajat Erpu, na koga su se ljudi okačili kao grozdovi.

Kockar veoma nežno potapša šerifa po ramenu.

Viberston se okrete i na svoje užasavanje pogleda pravo u cev revolvera.

Dok Holidej ispruži levu šaku.

— Dajte mi to ovamo, šerife.

— Šta to? — mucao je ovaj.

— Tu vašu malu pucaljku.

Nije imao kud, morao je da poslušna naredenje. Kada je Dok Holidej zadenuo šerifov revolver u svoj pojas, odgurnuo je čuvara zakona kao

dosadnog derana u stranu, a onda jednom od napadača uperio cev u šušir. Delio je udarce na sve strane.

— Vi imate veoma čudne manire, gospodo — rekao je Holidej. — Kada kod nas neko želi da se tuče sa snažnim čovekom, onda to čini sam. Ovde nasrću sedmorica na jednog.

Ljudi su postideno pogledali u pod. Jedan među njima je imao vraški nečistu savest: razbojnik Džoni Preskot. Očajnički je pogledom tražio svog saputnika. Međutim, Liska nije bilo ni od korova. „Pobegao je”, sinulo je Preskotu kroz glavu. „Taj lupež me je prvo uvukao u pakao, ostavio na cedilu, a onda uhvatio maglu”.

Stajao je ledima okrenut tačno ispred vrata. Odavno je već pustio kraj lasa i pipajući pokušavao iza sebe da uhvati kvaku i otvori vrata.

To mu je i uspeo. U trenutku kada je hteo da izmigolji napolje, maršal pruži svoju dugu ruku iza leđa, dokopa razbojnika za grudi i gurnu ga ispred sebe prema pisaćem stolu.

— Ne tako žurno, mladi prijatelju. Ovde prvo neke stvari treba da se srede.

U tom trenutku život drugog razbojnika nije više vredeo ni koliko probušeni cent. No, izgleda, još mu nije bilo odzvonilo!

Napolju na ulici zaorili su se divlji povici. Jedna reč je naročito bila zastrašujuća. Povik, koji je na zapadu, gde su kuće štale i ambari bili građeni od drveta, ledilo krv u žilama:

— Vatra!

Dok Holidej izmenja pogled sa maršalom. Odmah iza toga obojica su, iako im se zavičaj nalazio daleko na istoku, istrčali sa ostalima da pomognu oko gašenja vatre.

Prvi je primetio vatru mali kauboj Ferguson. Plamen je lizao u zid jednog ambara. Kauboj je odmah potrčao do pojila za konje i zajedno sa Mek Linom, koji mu se pridružio, počeo da gasi vatru. Ubrzo se, ispostavilo da ambar ne gori samo sa te strane.

Plamen je zahvatio još dva kraja. Iznenada Ferguson zastade.

— Čuj — uzviknuo je svom druugu. — Ovaj mi požar veoma zaudara!

— Kako to misliš?

— Razbojnici! Možda su nas psi pratili čak dovde.

Uskoro je za požar saznao ceo grad i svi su bili na nogama. Prvi je dvojici kauboja pritekao u pomoć maršal.

— Goveda! — uzviknuo je, dokopao Fergusonovog konja koji mu je bio najbliži i odjurio.

Kauboji su gledali za njim. Najzad se Mek Lin osvestio.

— Eno ih! Goveda već beže! Prokletstvo, neko je presekao konopce.

Vičući i pucajući u vazduh nadzornik je trčao za maršalom. U međuvremenu je Vajat Erp stigao do prvih goveda i pokušavao da ih zaustavi. Kada mu je to uspelo, doviknuo je ljudima, koji su pokušavali da ugase zapaljeni ambar.

— Slamu ne možete ugasiti! Am-

baru nema spasa! Zaustavljajte krdo!

Ljudi su poslušno potrčali i uskoro se obruč oko uznemirene stoke stezao.

Zadihani stigli su i kauboji na lice mesta.

— Hvala bogu! — procedi Mek Lin. — Najgore je prebrođeno.

Izgledalo je da su sva goveda tu. U najgorem slučaju uspelo je da pobegne samo dva-tri grla. Nekoliko minuta kasnije, uz pomoć ostalih, uspeli su da podignu srušenu ogradu i da vežu konopce.

Mek Lin je gundao:

— Ferguson je u pravu. Ogradu je neki čovek otvorio. Ja sam svojom rukom stavio zasun. Da su sama goveda srušila to bi se videlo.

Kada je stoke bila smeštena, vratili su se na mesto požara. Ambar je sada goreo kao buktinja. Maršal je bio u pravu. Tu ništa više nije moglo da se spase. Srećom, taj ambar je bio sam, daleko od ostalih građevina, tako da nijednoj nije pretila opasnost od požara. Ipak, ljudi su za svaki slučaj stajali spremni sa kofama kraj najbliže kuće starog krojača. Ništa se nije dogodilo, samo je petnaest minuta kasnije ambar počeo da se ruši. Sve se pretvorilo u ugarak i pepeo, ali je opasnost prošla.

Vlasnik ambara je stajao mračna lica i ćutke gledao u zgarište. Međutim, pošto je svaka dalja opasnost bila otklonjena, među prvima se uputio prema kafani. Pretrpeo je ve-

liku štetu. Znao je da će mu prilikom izgradnje novog ambara pomoći svi građani Bevergrounda, kao što je uostalom bio običaj da se pomaže svakome ko nastrada u požaru.

Vajat Erp je pogledom tražio svog prijatelja. Nije ga bilo ni u salunu, ni kod šerifa. Konačno ga je pronašao u lekarevoj kući. Kockar se nagnuo nad postelju, na kojoj je ležao ranjeni poluindijanac.

— Kako mu je? — upita maršal.

— Teško je reći. Spava. Nadam se da će se izvući. Melezi su veoma žilavi i otporni.

Žena, koja je vodila lekarevu kuću, stajala je na vratima hodnika.

— Da li biste možda hteli šolju čaja, doktore?

Kockar odmahnu glavom.

— A vi, maršale?

I Erp je takođe odbio.

Holidej priđe prozoru i pogleda u dvorište.

— Kada sam se približavao šerifskoj kancelariji malopre, jedan čovek je upravo izleteo napolje, prebacio se preko ograde i bacio na leđa konja koji nije bio vezan. Način, koji je korišćen među razbojnicima.

Maršal podiže obrve.

— Nisam još probao da se tako vinem na konja. Međutim, sećam se dobro da naš dragi prijatelj Luk Šort, to izvanredno izvodi.

— Da, Vajate, ali kad on to izvodi, onda je sigurno za petama nekom razbojniku. Međutim, ovaj čovek je hvatao maglu.

— Kažete, izlazio je iz šerifске kancelarije?

— Da, odmah pošto sam ja ušao kroz sporedna vrata kroz dvorište.

— Kako je izgledao?

— Hm, sve se odigralo doista tako brzo, da nisam mnogo video. Ima oko trideset godina, svetlu kosu i markantan profil. Od usne prema bradi usečena mu je jedna neobično duboka bora, možda i ožiljak, ne bih mogao da tvrdim. Ono što sam mogao dobro da zapazim, to je da je odeven kao Meksikanac: ima košulju sa širokim rukavima, kratak bolero, uzane pantalone koje nosi u čizmama. Konj mu je sivac... više ne bih znao ništa...

Vajat se osmehnu.

— Pa to je već prilično. Na osnovu podataka koje ste mi vi dali mogla bi se sastaviti jedna sasvim dobra poternica.

Na to upita žena, koja je još uvek stajala na otvorenim vratima hodnika:

— Ako bih smela nešto da kažem, maršale?

— Samo izvolite.

— Čoveka, koga je malopre opisao doktor, videla sam nešto ranije preko u salunu. Došao je sa još jednim nešto mlađim čovekom, izrazito plave kose. Držao je laso u ruci i...

— Hej — uzviknu maršal. — Pa to je jedan od one dvojice momaka koji su me u šerifovskoj kancelariji napali s leđa.

— Možda je Meksikanac drugi napadač — rekao je Holidej.

— Poznajete li vi tog čoveka sa lasom? — pitao je Vajat Erp lekarevu, domaćicu.

— Ne, ne poznajem ni jednog od njih. Nisu iz Bevergraunda.

Dva prijatelja iz Dodž Sitija su zahvalila ženi i napustili lekarevu kuću.

Holidej je zastao na tremu.

— Znaite, Vajate, baš bih rado pozeleo lekaru-vlasniku ove kuće jednom dobar dan.

— To i možete. Danas ionako ne idemo dalje.

U tom se pred kućom zaustavi dvokolica, iz koje je izašao veoma star čovek. Uprkos godina držao se uspravno. U levoj ruci je nosio istu lekarsku torbu, kakvu je i Holidej nosio. Prišao je stepenicama trema, a onda pogledao na gore.

Kada mu se pogled zaustavio na kockaru, naglo je zastao. Popravio je naočari u zlatnom ramu i nabrao obrve.

Svetlost je dopirala sa suprotne strane, ulice, iz saluna, tako da se kockarevo lice nije moglo sasvim dobro razaznati. Zbog toga je stari lekar skinuo naočari, protrljao oči, ponovo ih stavio i onda uzviknuo:

— Doktor Holidej! Ali to ne može biti istina! To je isključeno!

I Holidej kao da je živnuo. Sišao je niz pet drvenih stepenica, prišao starcu i uhvatio ga za ruku.

— Doktore Felridž!

Sada, kad je stari lekar prepoznao Holidejev glas, nesvesno je pritisnuo levu ruku na srce

— Ali to nije moguće! Holidej! Morali biste odavno već...

— Da ležim u grobu — završi kockar započetu rečenicu.

— Pa ovaj, da, u stvari, doktore, ja vas odavno smatram mrtvim. Često sam na vas mislio. Baš nedavno, kada sam ovde jednom detetu morao da otvaram usta. No, ostavimo se sada toga, recite mi, doktore, kako ste? Moram priznati da čak i ne izgledate rđavo, kada se samo setim koliko ste onda bili bolesni...

— A kako ste vi, doktore? — prekide ga kockar. — Recite mi radije šta je vas dovelo ovamo na zapad. U ono vreme ste bili zdraviji i osećali se dobro.

— Pa zdrav sam i sada, u stvari. I posao mi je dobro išao, mislim u ono vreme. Bolje rečeno, sve do dana dok Vilma fon Cum nije umrla.

— Zar je bogata Vilma fon Cum umrla? — upita Holidej zainteresovano.

— Da — uzvratil doktor Felridž gorko. — Umrla je u mojoj kući, od mojih lekova.

— Kako je to moguće?

— Ne znam ni sam, doktore Holidej. Ja otrov nisam stavio u flašu, a ipak ostatak, koji sam našao u flaši, pošto je ona popila sadržinu, bio je čisti zmijski otrov.

— Ja to doista ne shvatam.

— Ni ja, Holidej.

— I šta se posle toga dogodilo?

— Ja sam zbog ubistva iz nehaća osuđen na dve godine robije —

procedi starac oborene glave. — Kada su te dve strašne godine prošle, prosto nisam mogao više da se vratim u veliki, ponosni Boston. Nisam mogao više da ga vidim. Sada mogu da vam kažem iskreno i pošteno da Vilmu fon Cum nisam ubio. Ja joj nisam dao otrov. Mesećima sam, ili bolje rečeno godinama, o tom užasnom događaju razmišljao. Onda kada ste vi krenuli na zapad, doktore, ja sam imao blizu sedamdeset godina. Dakle, sa skoro sedamdeset poslali su me u zatvor. Dve pune godine svog staračkog života proveo sam iza rešetaka, stalno očekujući smrt. Međutim, doktor Holidej, ona nikako nije htela da dođe. Kao da je dragi bog još nešto smerao sa mnom. Videći da smrt ne dolazi, nadao sam se da to svevišnji želi da mi pruži mogućnost da spasem svoju čast. Ništa se međutim, nije dogodilo. Kada sam izašao sa robije krenuo sam na zapad, onamio kuda sam vas poslao. Eto, danas imam osamdeset i dve godine i još uvek živim.

Dva prijatelja iz Dodž Sitija su saslušala starog lekara veoma potreseni.

Holidej se sada setio, da je slušajući priču doktora Felridža, potpuno zaboravio da predstavi starom lekaru čuvenog maršala. Zbog toga je pohitao da sada to ispravi:

— Ovo je Vajat Erp!

— Vajat Erp?

— Da, vi ste to ime sigurno već čuli.

— Još pitate! — Starčeve oči zasvetleše. — Pa on je najčuveniji ču-

var zakona na celom Divljem zapadu. Ko ne poznaje Vajata Erpa i Dok... — Prekinuo je i skinuo naočari. Ruka mu je drhtala.

— Samo govorite dajte, mister Felridž — reče maršal mirno.

— Hteo sam da kažem i Dok Holidej. Ne? Nije mi uopšte palo na pamet da bi to mogao biti moj Džon Holidej, da je to jedna ista osoba, Dok Holidej, koji jaši sa maršalom Erpom i juri razbojnike.

Holidej se nasmeja.

— Jeste, ipak je tako, mister Felridž. U pitanju je jedna ista osoba. Kada dobro razmislim o svemu, shvatam da sam nešto drugo želeo i nameravao, imao druge ambicije. Ali danas... danas doista ne bih mogao da se vratim natrag u onaj elegantni svet, koji sam napustio pre gotovo trinaest godina.

Stari lekar je sve vreme odmahivao glavom, ne verujući svojim očima.

— Doktor Holidej, to ste dakle vi. Moj Džon Holidej. Čovek kome je celo lekarsko društvo Bostona proćicalo blistavu karijeru kada je tako veličanstveno operisao guverneru vilicu, posle nesreće koju je doživeo. Tada je taj mladi lekar imao svega dvadeset i neku godinu. Znači, moj Džon Holidej je Dok Holidej. Pakao, to mi nikako ne ulazi u glavu, baš nikako!

Pogled mu je klizio niz kockarevu pojavu i zaustavio se na dva teška revolvera, čije su drške bile ukrašene slonovačom.

— Onda su vam te dve pucaljke doista potrebne.

— Ponekad svakako. Sa zubarskim klještima se ovde ne može mirno živeti.

Stari lekar se i dalje iščuđavao.

— Nikada ne bih mogao da poverujem da ćete svojim vitkim rukama, satkanim od nerava, jednog dana držati koltove, a sada čujem da je Dok Holidej najbolji strelac na Divljem zapadu. — Zbunjeni starac je još jednom popravio naočari i sa uzdahom zaključio: — Moj Džon Holidej je, dakle, doista Dok Holidej, i to stiže sa Vajatom Erpom. E pa to mora da se zalije dobrom rakijom.

— Konačno neko ko pije takođe rakiju — primeti maršal.

— Zar i vi volite rakiju? — upita stari lekar.

— Maršal uopšte ne pije nikakvo alkoholno piće — objasni nekadašnji zbuni lekar iz Bostona.

— Ali zato njegov prijatelj Dok Holidej veoma voli rakiju — dodade maršal. •

— Šta? — iznenadi se doktor Felridž. — On ranije nikada nije ni okusio piće. On nije popio ni jednu jedinu kap sekta kada smo u guvernerovom visokom društvu slavili uspehu operaciju.

— Rakiju sam preuzeo od vas, doktore Felridž — rekao je kockar — odmah pošto sam prihvatio dobar savet da se povučem na zapad.

Stari lekar se osmehnu i pokaza na svoju kuću.

— Ali, molim vas, izvolite uđite. Ja ovde stanujem. Iako je to mala kuća, uspeo sam u nju da unesem nešto malo od našeg starog sveta.

Kada je video ranjenog kaubojja, zavoj i komad olova koji je ležao u metalnom sudu, zavrteo je glavom.

— To ste vi učinili, zar ne, Džon? Holidej potvrdi.

— Mogao sam i da preskočim studije za zubnog lekara, mister Felridž. Ovde je druga vrsta lekara potrebnija i više tražena.

Stari lekar uvede svoje goste u dnevnu sobu.

— Samo što su maršal Erp i njegov prijatelj ovamo stigli, a već je u Bevergraundu nastao pakao — zaključio je stari lekar, sedajući sa svojim gostima za večeru.

— Izgleda da smo mi pakao dovukli ovamo iz savane — složio se kockar, sipajući šolju čaja. — Nego, mister Felridž, od čega je bila bolesna gospođa Fon Cum?

Lekarevo lice se pri pomenu ovog imena smračilo.

— Patila je od migrene, kao i veliki broj žena koje nemaju smisao i sadržaj života. Prema tome, njihov sadržaj života postaje sama migrena. Davao sam joj samo bezazlena sredstva za umirivanje, sredstva koja ni jednoj muvi ne mogu da naškode.

— Ona je, kažete, umrla u vašoj kući — umeša se maršal u razgovor.

— Tačno rečeno, umrla je na samom pragu moje kuće — procedi stari lekar.

— Da li ste vi možda, doktore, imali nekog neprijatelja u svojoj kući?

— Ne, nisam, sasvim sam siguran u to. Dve žene koje su kod me-

ne radile i dan danas mi pišu potresna pisma.

— Da li je osim tih dveju žena još neko bio kod vas u kući?

— Ne.

— Da li je Vilma fon Cum svakog dana sama dolazila kod vas?

— Da.

— Zar joj niko nije mogao drugi da da otrov na samim vratima — pitao je Holidej. — Neko ko je došao spolja, a hteo kod vas u kuću?

— Ne, to je potpuno isključeno. Osim toga, ona je još bila u kući. Izlazila je.

— Mora biti da je ona taj otrov uzela pre nego što je krenula kod vas. A dejstvo je nastupilo kada je došla u vašu kuću — glasno je razmišljao Vajat Erp.

— Isključeno! Taj otrov odmah deluje! — primeti Holidej.

— Znači, sručila se mrtva na pragu vaše kuće — nastavi da ispituje maršal. — Zar nije mogla da umre od nečeg drugog, možda od srca?

— Ni u kom slučaju. Tu mogućnost je hteo i moj prijatelj doktor Koen da iznese pred sudom, ali je poznati nemački lekar doktor Augsburger iz Centralne klinike u Bostonu pregledao leš i došao do zaključka do koga sam i ja došao odmah na licu mesta, kada mi je leš pokazan: smrt izazvana koratinom.

— Rekoste da vam je leš pokazan, doktore — primeti maršal. — Znači niste vi pronašli gospođicu Fon Cum?

— Ne, gospođica Pergola, jedna od dveju žena koja je radila kod

mene otkrila je i odmah me pozvala.

— Kakva je osoba ta gospođica Pergola?

— Mogu odmah da vam kažem da je to bila duša od čeljadeta. Toliko je bila potresena mojom presudom, da je dobila nervni slom.

Bio je to kockar Holidej, koji je postavio odlučujuće pitanje:

— Ko je nasledio ogromno imanje lepoteice Fon Cum?

— Ne verujem da ga poznajete. Nasledio ga je njen nećak Vilijam Robinson Hitlej, jedan mali, bolešljivi momak.

— Zar on nije mogao da joj da otrov?

— Teško. — Doktor Felridž je odmahivao glavom. — U vreme njene smrti on se nalazio udaljen oko sto osamdeset kilometara od Bostona.

— Verovatno je bio u Njujorku — primeti kockar.

— Tačno.

— Da li je to mogao da dokaže?

— Da, doveo je sobom jednog časnog advokata po imenu Ding iz Njujorka, koji je potvrdio da je Hitlej u to vreme bio u Njujorku i obavljao neke poslove.

— Prema tome, on je bio potpuno nedužan?

— Sigurno! Osim toga, bio je veoma potresen smrću svoje lepe mlade rođake i zbog toga je napustio Boston.

— Osim njega da li je još neko nešto nasledio?

— Ne, niko.

Vajat Erp je hteo još nešto da pitati:

— Taj advokat, mislim advokat Ding, da nije on slučajno bio i beležnik kod koga se nalazio testament umrle?

— Ne, beležnik je bio advokat Gordon iz Bostona. Doktor Holidej, ga se sigurno seća.

Kockar potvrdi. U svoje vreme lično je poznavao čuvenog advokata.

Stari lekar se veoma radovao što može svojim gostima da ponudi prenoćište u svojoj maloj kući.

— Imam dve male lepe sobe gore na spratu i rado bih vam ih za vreme vašeg boravka ovde stavio na raspolaganje.

— Mi ćemo najverovatnije već sutra nastaviti put.

Vajat prihvati crnu cigaru, koju mu je stari lekar ponudio i pripali je.

— Da, mi na žalost moramo dalje. Jedino bih hteo pre odlaska da izvučem, ko je rekao šerifu da sam ja revolveraš Lisko.

Pokazalo se da to nije lako saznati. Šerif Viberston nije znao ko su bila ona dvojica koji su Holideja i maršala optužili da su zločinci.

Pošto razgovor sa šerifom nije doneo nikakve rezultate, dva prijatelja iz Dodž Sitija izašla su na ulicu. Maršal posle nekog vremena reče:

— Sad znam ko nam je to zakuvao...

— Sam Lisko — ubaci kockar.

— Tačno, Dok. Taj lupez sledi i krdo goveda. Čudno je, međutim, da se uz njega nalazi neki čovek po imenu Preskot. Koliko se sećam, nekakvog Preskota, kradljivca sto-

ke, traže u Dakoti. Mora da je to prilično mlad momak.

U razgovoru su stigli do korala gde su stajali nadzornik Mek Lin i njegov pomoćnik Ferguson.

— Vi, dakle, ne poznajete ni Liska ni Preskota?

— Znamo ih samo po čuvenju — reče Mek Lin. — Bar što se tiče Liska — tog opasnog revolveraša.

— A ja sam — umeša se Ferguson — čuo za kradljivca goveda Džonija Preskota. Za njim već dugo traga šerif Blaham.

Vajat baci pogled na veliko krdo goveda, koja su se nemirno tiskala u uzanom koralu.

— Sada su vam potrebni novi ljudi. Bar jedan novi čovek.

— Zar mislite da Salter neće ponovo stati na svoje noge? — raspitivao se Mek Lin.

— Ne tako skoro — uzvрати Holidej. — Trebaće mu vremena da se oporavi.

— U tom slučaju morate da najmite novog čoveka.

— Najbolje bi bilo da uzmem odmah dva goniča.

— To baš neće biti tako jednostavno u ovom malom gradu.

Pokušali su sve. Maršal, im je od sveg srca pomogao, ali bez uspeha. U Bevergraundu nije bilo čoveka koji je bio zainteresovan za takav posao. Čak ni onda, kada je Mek Lin ponudio veću platu. Ponudili su veću nagradu novom goniču, ne na teret svog gazde, nego na uštrb svojih zarada, ali ni to nije pomoglo.

Nadzornik i mali kauboj Ferguson stajali su bespomoćni i gledali u zemlju.

Za to vreme je maršal izmenjao značajne poglede sa svojim prijateljem.

— U tom slučaju nas dvojica ćemo ostati uz krdo sve dok negde ne nađete ljude.

— Vi! — Mek Lin je razrogačio oči. — Vi hoćete da pođete s nama? Ali to je užasno naporno!

— Pa šta? Da ne verujete možda da su naponi za nas nešto novo?

Ne, nadzornik u svakom slučaju nije tako mislio, gledajući dva prijatelja iz Dodž Sitija. Izgledali su doista kao ljudi ne navikli na napore pošto ih je na celom Divljem zazuđu pratio glas nezadrživih lovaca na razbojнике. Životni put im očigledno nije mogao da bude posut ružama.

Mek Lin se u sebi od srca radovalao ovoj ponudi, jer je imao već prilike da vidi kakav je nezamenljiv kauboj maršal Vajat Erp.

— Mogli bismo da krenemo za jedan sat — predloži maršal. — Treba samo da se oprostimo sa jednim poznanikom.

Stari doktor Ferlidž je srdačno stegao dvojici prijatelja ruku i rekao:

— Bila je to za mene doista izuzetna radost. Možda će mi uspeti da vas u svom životu još jednom vidim.

— Sasvim sigurno, doktore Ferlidž — uzvрати Vajat Erp. — Mi ćemo krstarimo ovim krajem.

Kad su već bili na vratima, maršal još jednom zastade i upita preko ramena:

— Onaj nećak Vilme fon Cum, Hitlej, šta je on bio po zanimanju?

Felridž nabra čelo razmišljajući.

— Vilijam Robinson Hitlej? Čini mi se da je radio u nekoj apoteci.

*

**

Krdo je išlo prema jugu. Odlično su napredovali. Dva kauboja sa Bejkerovog ranča sedela su zadovoljno se smešeći u sedlima. Zar su mogli da požele nešto bolje od dvojice takvih pomagača: Gde se mogao naći neko ko se mogao pohvaliti da je od četiri goniča jedan Vajat Erp a drugi Dok Holidej.

Išli su bez zadržavanja sve do pokrajine Lonegan. Kada su prošli Stapeltaun zastali su. Odmakli su dovoljno napred da su sebi mogli da priušte odmor od pola dana.

Pošto dva kauboja nisu baš bila preterano zainteresovana za kupanje sapunom, Vajat Erp i Dok Holidej su u toku popodneva posetili berberina, obrijali se, ošišali i u njegovoj kući okupali.

Kada su se vratili na mesto gde su kauboji logorovali videli su u njihovim pogledima žeđ, bolje rečeno bila je to čežnja za viskijem. Samo onaj ko zna šta znači terati goveda kroz prašinu Nebraske, mogao je da ih razume.

Mek Lin je zbunjeno stao pred maršala i nespretno okretao svoj izbleđeli šešir u rukama.

— Maršale, pošto mi ne možemo očekivati da nam vi i Dok Holidej i dalje pomažete i putujete s na-

ma, moraćemo što pre potražiti nove pomoćnike. Potrebna su nam dva čoveka. Ja znam da je ludost sa samo dva kauboja prevaliti toliki put. Međutim, ne možemo očekivati da ćete vi i Dok Holidej ostati ovde kod stoke dok se mi vratimo...

— Samo krenite, Tom, slobodno. I ne berite brigu. Pošto smo s vama stigli dovde, možemo još jedan komad puta da nastavimo. Na dvadeset pet milja odavde južno nalazi se Nort Plejt. To je grad dva puta veći od Stapeltauna. Tamo ćete sigurno naći nove goniče.

— Ol rajt!

Nadzornik se široko osmehivao i stezao maršalu ruku. Onda je sa svojim prijateljem Fergusonom pohitao prema gradu.

Naravno, dvojici kauboja nije bilo ni na kraj pameti da u gradu traže nove goniče, jer na celom zapadu ne bi našli bolje od onih koje su sada imali.

— U redu — rekao je Mek Lin, kada su stigli u gradić. — U Nort Plejtu moramo konačno da i zahvalimo na pomoći. Ne možemo ih više zadržavati. Tamo ćemo morati nastojati svim silama da nađemo nove momke. Još nešto: Kada budemo stigli do Nort Plejta, sigurno ćemo se već osloboditi razbojnika. Oni su premazani svim mastima, pa su sigurno primetili ko prati krdo.

Obojica su vesela lica i suvih usta pohitali prema baru „Zlatna žed“, lokalu koji je doseljenik iz Belgije Rider već pet godina sa velikim uspehom vodio u glavnoj ulici Stapeltauna.

*
**

Mek Linova pretpostavka pokazala se tačnom: dva razbojnika su primetila u međuvremenu ko prati krdo.

Hari Lisko je posle svog bekstva iz šerifske kancelarije podmetnuo požar u ambaru, kako bi svom ortak Preskotu dao šansu da se izvuče. On je odmah znao šta se događa.

Bilo mu je jasno da Vajat Erp neće dozvoliti dvojici goniča da sami nastave put sa velikim krdom goveda, pošto u Bevergraundu nisu našli nove ljude.

Bila je to najgora prepreka na koju su dva razbojnika naišla.

Ne treba se zanositi da je Lisko iz prijateljstva, ili čovekoljublja podmetnuo vatru da bi pomogao Preskotu. Bila je tu u pitanju čista računica. Ništa osim toga.

Još uvek mu je ovaj mali razbojnik bio potreban. Naime, zadatak još nije bio obavljen! Kao što je dogovoreno, trebalo je obaviti ga pre nego što se stigne do Nort Plejta. To je uostalom bio zahtev čoveka koji ih je najmio i platio. Rančer Hit!

Revolveraš Lisko, naravno, nije ni pomišljao da ceo posao obavi sam. Zbog toga mu je Preskot i bio potreban. Kada to bude završeno, lako će ga se odreći. Bar tako je izgledalo Hari Lisku. Još nešto! Bio je uveren da će se sam vratiti u Okrik!

Lagano su sledili veliko krdo. Čak

veoma oprezno, držeći se severoistočno, kako ih ljudi, koji teraju stoku, ne bi mogli da vide.

Sada im, naravno, nije ni padalo na pamet da pokušaju napad u toku noći, iako su iz daleka mogli da vide svetlost logorske vatre.

— Napad na Vajata Erpa i Doka Holideja? — gundao je revolveraš. — Ne, hvala ja još nisam sit života. Moraćemo drugačije da obavimo stvar. Prvo i prvo stoku treba sa sigurnog odstojanja stalno motriti. Nekada negde, konačno, Mek Lin i Ferguson moraju da potraže zamenu za poluindijanca. Konačno, valjda ne misliš da će im maršal pomagati da teraju krdo sve do Kanzasa?

— A šta ako ništa ne uspemo da uradimo do Nort Plejta? — zapitao je Preskot sumnjičavo.

— E, onda ćemo to obaviti posle Nort Plejta. Ipak, ne mogu da pretpostavim da će Mek Lin moći čak do tamo da koristi pomoć maršala Erpa.

— A ako ipak bude?

— Moraćemo sačekati pa videti.

— Moraš da računaš sa time da nam Hit neće hteti da plati zbog toga što zadatak nismo obavili potpuno i onako kao što je dogovoreno. Nemoj se slučajno zanositi da on neće saznati i bez nas gde se sve odigralo. Njemu nećemo moći da pričamo bajke.

— Budi strpljiv i sačekaj! Mek Linu neće uspjeti da drži maršala uz goveda sve do Nort Plejta. A pogotovo ne Doka! Istini za volju, uopšte mi nije jasno kako on izdržava da guta toliku prašinu. Ta dva psa

tragača kao da su od samog čelika.

Iz dana u dan, nada koju su gajili dvojica razbojnika, bivala je sve manja, a krdo se sve više približavalo Nort Plejtu.

Kada su se zadržali ispred Stapeltauna, Lisko izvadi iz džepa dvogled i pogleda u pravcu krda.

— Prokletstvo, sad su našli da stanu. U dva sata po podne, a ne noću, kao što su do sada običavali. Kladim se da to nešto mora da znači. Verovatno je maršalu pun nos svega i naredio je ovoj dvojici gonika krava da konačno potraže druge ljude.

Video je už pomoć dvogleda kako dva jahača napuštaju krdo.

— To su oni — Mek Lin i Ferguson! — uzviknu radosno Lisko.

Razbojnici su bez premišljanja u širokom luku obišli jedan niži planinski lanac i u oštrom galopu se sa zapadne strane približili gradu.

U Stapeltaunu je bilo veoma živo. Kola iz bliže i dalje okoline su zakrčila glavnu ulicu.

Preskot se češao iza uha.

— Prokletstvo, gde misliš da nađeš tu dvojicu kauboja?

— A gde misliš da bih mogao da ih nađem? Sigurno ne u crkvi. U krčmi, naravno!

Gradić Stapeltaun imao je tri krčme, dve manje i bar „Zlatna žed“.

Lisko i njegov pomoćnik Preskot su tumarali gradom. U jednom trenutku Lisko naglo povuče razbojnika u jednu poprečnu ulicu.

— Šta se dogodilo? — uplašeno je pitao Preskot.

— Ne smemo dalje ovuda, amigo. Tamo preko, ispred berbernice, stoje dva konja, kojima je u ovoj jazbini mesto koliko i nama u salonu za ulepšavanje.

— Šta hoćeš time da kažeš?

— Hoću da kažem, idiote, da se ispred berbernice nalazi crni vranac Vajat Erpa i kulaš Doka Holideja.

— Misliš li da su ta dvojica maplopre dojahala u grad?

— Nemam šta da mislim, Preskot. Tako je.

Sačekali su u sigurnom zaklonu i to prilično vremena. Najzad je Lisko, koji je sve vreme posmatrao ulaz u berbernicu, primetio da neko izlazi.

— Evo ih dolaze — procedio je kroz zube i priljubio se uz zid. Jako je pobledo i preneo svoj strah na Preskota.

Jedna starija žena, koja je skrenula iz glavne ulice u bočnu, iznenađeno je zastala i posmatrala dvojicu ljudi kako stoje gotovo prilepljeni uz zid.

Za trenutak stara žena im je zaklonila vidik.

Lisko besno počeo da udara pesnicom o zid kuće. Video je kako dva jahača grabe prema izlazu iz grada.

— Prokletstvo, mislio sam da su to ona dvojica kauboja.

— I, šta sada, Lisko?

— Sada ćemo prvo ispiti po koju čašicu!

Revolveraš se ljutio na samog sebe, jer je njegova krivica što nije pažljivo motrio na dvojicu koja napuštaju krdo. Da je bio obazriviji, video bi da to nisu bili Mek Lin i Ferguson, nego maršal Erp i nje-

gov prijatelj Holidej. Ono što ga je, u stvari, najviše ljutilo, bila je činjenica da su za sve vreme, dok su tumarali po gradu, kauboji bili sami sa stokom. Dvojica prijatelja iz Dodž Sitija ih nisu štitila.

Kada su prolazili glavnom ulicom, dve lepe mlade žene prodoše pored njih. Preskot nije mogao da se obuzda, nego zazvižda kroz zube. Dve žene su nesvesno pogledale u pravcu iz koga je zvižduk došao i videle neobrijanog, prašnjavog čoveka. Ljutito su huknule kroz nos i nastavile put.

— Glupe guske — promrsi Preskot ljutito.

Za to vreme Lisko nije skidao pogled sa berbernice, koju su trenutak ranije maršal i kockar napustili doterani i osveženi.

— Ti možeš da uđeš u krčmu i ispiješ neku čašicu sam Preskot — rekao je revolveraš unjkavo. Ja ću doći kasnije.

— A kuda si to naumio?

— Idem da posetim nekoga.

Preskot ga munu u rebra na sred ulice koja je vrvila od ljudi.

— Reci mi iskreno da te nije možda udarila iznenada sunčanica, pa sad hoćeš u berbernicu?

Lisko se smešio.

— A zar ti misliš da je Vajata i Holideja udarila sunčanica?

Zajedno su ušli u berbernicu i sat kasnije je napustili sveži, čisti i u dobrom raspoloženju.

Kada su ispijali drugo piće, Lisko podiže oči prema ogledalu iznad šanka i ugleda kako jedan čovek upravo otvara krila pomičnih vrata. Kad ga je video, Lisko je nesvesno ispustio čašu na šank.

— Znaš li ko dolazi, burazeru? — došapnuo je razbojnik.

— Ne?

— E onda pogledaj malo u ogledalo. Videćeš još nekog, osim svoje napomađene ružne njuške.

— Mek Lin! — ote se razbojniku uzvik.

— I Ferguson!

— Čoveče, pa to je naša šansa!

— Prvi put se slažem sa tobom.

Oborili su poglede i piljili u svoje čaše. U to dva kauboja priđoše takođe šanku. Džef Ferguson je stao tačno uz Preskota.

Kada je mali kauboj ispružio ruku da prihvati čašu sa viskijem, Preskot se okrete i obrati revolverašu.

— Pakao, ala ovde smrdi. Zar ne osećaš Ted?

Lisko, kome se razbojnik obratio, prihvati ovo lažno ime i uzvрати:

— Kako da ne. Mislim da se oseća smrad krava, a možda i ovaca. Tako iznenada! Da nije možda negde otvoren neki prozor?

Preskot sada odmeri kauboja Fergusonu i nabra čelo.

— Smrad ne dolazi spolja, Ted.

— Hej, nećeš valjda time da tvrdiš, Džime da se neko drznuo da taj smrad ovaca dovuče ovamo? Ne verujem da bi se iko usudio.

Dvojici razbojnika je bilo lako da tako govore, jer su se pre nepunih pola sata obrijali, okupali i presvukli košulje. Za razliku od njih, dvojica kauboja su prevalila ogroman put, nemajući prilike da se osveže i presvuku. Ipak, Preskot je preterivao. Mek Lin i Ferguson sigurno nisu tako žestoko smrdeli, kako je on hteo da prikaže. Konačno, nisu

se nalazili ni u Njujorku, ni u Bostonu. Većina prisutnih u baru bili su takođe ljudi koji su se bavili stokom. Razbojnik Preskot nije prestao da izaziva:

— Ted, čoveče, smem se kladiti da smrad dolazi sa istoka. Hoću da kažem sa one strane sa koje su stigla ova dva tipa.

— Ma šta mi napriča, Džim — rekao je Lisko, netremice posmatrajući Mek Linovo lice u ogledalu.

— Jeste, Ted, baš je tako. Ova dvojica tipova su unela u lokal nepodnošljiv smrad. Zbog toga mi ni ovaj odličan viski više ne prija. Ne ka đavo nosi te smrdljivce!

Međutim, pošto posle svih ovih uvreda i izazivanja nijedan od dvojice kauboja nije reagovao, Preskot munu malog Fergusonu.

— Čoveče; idi i očisti se napolju. Ovo je jedna čista krčma i ne želim da mi kvariš uživanje smradom!

Malom Fergusonu je prekipelo, zamahnuo je pesnicom i pogodio razbojnika u vrh brade. Odbacio ga je dva koraka od sebe.

Teturajući se, razbojnik htede da se maši za revolver. Međutim, to je Mek Lin već učinio, jer je i on sa svoje strane posmatrao Liska. Revolveraš je ipak bio najbrži. Konačno bio je ozloglašeni revolveraš. Već je držao u ruci kolt i nasmešio se podmuklo na Mek Lina:

— Šta li si to smerao, goniču krava? Da se oslobodiš mog prijatelja ne pitavši me? Prilično prostački maniri.

Mek Lin ledeno odmeri revolveraša.

— A zašto je taj tvoj prijatelj

vređao i ponižavao mog prijatelja?

— Zbog toga što vas obojica smrdite na ovce.

— Bio je to običan izgovor. Mi smo, naime, kauboji i naše krdo se nalazi ispred grada.

— Krdo — smejao se Lisko podrugljivo. — Nemoj od sebe činiti budalu, čoveče. Na tvojim pantalonama ima još pola ovčijeg tora, kao i na pantalonama ovog malog ovde.

Kauboj Ferguson je sve mogao da podnese, samo ne da ga nazivaju malim.

— Slušaj me dobro, revolverašu! Ja nimalo ne žalim što nisam tako glatko izbrijan i ne zaudaram na sapun kao ti i tvoj prijatelj ovde. Bez obzira na to neću dozvoliti da me bilo ko od vas vređa.

— A šta hoćeš, mali? — podbadao je revolveraš.

Džef Ferguson pođe prema njemu.

— Stoj — uzviknuo je Lisko, izmakao se od šanka, raskoračio i držao revolver u ispruženoj ruci. — Šta je, momče, hoćeš li da umreš?

Ferguson ga je oštro odmeravao.

Da, ovaj starac je bio revolveraš. U to više nije bilo sumnje. On, kauboj, će u svakom slučaju izvući debliji kraj. Zbog toga se mirno okrenuo i prišao Mek Linu, koji je još uvek stajao uz šank.

— Dobro si učinio, Džef — rekao je nadzornik. — Ovi ljudi traže kavgu, kako bi prikazali gradu koliko su bzri. — Zatim se obratio krčmaru: — Mister, koliko smo dužni?

— Dva pića.

Na to Ferguson promrsi:

— Ja hoću svoje piće da ispijem.

Mašio se rukom za čašu. Lisko je munjevito zakačio čašu drškom revolvera, tako da je poleteo pravo na grudi malog kauboja, a odatle tresnula na zemlju.

Fergusonova košulja bila je natopljena viskijem. U njemu je sve vriilo. Gnevno je posmatrao revolveraša.

— Šta vi hoćete, mister? Ja vam ništa nisam učinio. Zašto pošto-pošto hoćete da zapodenete savgu sa mnom?

Lisko je kipeo od gneva zbog toga što mu nije uspelo da ovu dvojicu izazove i uvuče u dvoboj revolverima, što bi bio najbrži i najbolji način da obavi svoj zadatak. Jer, kako je on izračunao, trebalo je prvo likvidirati Bejkerove goniče. Posle toga, za njega i Preskota ne bi bilo prepreke da se dokopaju goveda. Vajat Erp i Dok Holidej sigurno ne bi nastavili da teraju goveda daje.

Odlučio je da ne odustane i učinio poslednji pokušaj.

— Ti si izgleda kukavica, malecki?

Na kaubojevom licu razli se rumenilo. Drhtao je celim telom. Na to ga je Mek Lin, pribraniji, uhvati za mišicu i reče mirnim glasom:

— Nećeš valjda, dozvoliti da te ovi ljudi uvuku u neku glupost, Džef? Hajdemo!

— Još jedna kukavica — rugao se Lisko, koji je sve položio na jednu kartu.

Mek Lin pogleda revolveraša ravnodušno.

— Mene ne možete uvrediti, čo-

veće. Vi i vaš partner očigledno tražite kavgu. Ako je tako, izvolite se obratiti nekom drugom. Mi nemamo ni vremena ni volje za to. Hajdemo, Džef!

Ponovo je uhvatio Fergusona za mišicu i povukao ga prema uzanom prolazu, koji je vodio između stolova do ulaznih vrata. Već su gotovo i stigli do vrata, kad odjeknu pucanj i metak otkide potpeticu na Mek Linovoj čizmi.

Nadzornik sa Bejkerovog ranča se lagano okreće. Krupne graške znojne rosile su mu čelo, ali je uspeo da se savlada.

Džef Ferguson to međutim, nije mogao. Njegova desnica se već lju-ljala iznad drške revolvera.

— Tom! — rekao je žustro. — Reci samo jednu jedinu reč, jednu molim te, i ovog tipa ću metkom izbaciti iz čizama.

Međutim, Tom Mek Lin nije izustio tu reč, jer je bio uveren da njegov prijatelj Džef nema nikakvih šansi u dvoboju sa strancem.

— Hajde, Džef, rekao sam ti da ni on ni njegov vrli partner ne mogu nas da izazovu. Napolju stoji naše krdo. Mi nemožemo sebi da dozvolimo da se ovde nosimo sa dvojicom dokoličara i revolveraša.

— Šta si to rekao, ovčaru? — uzviknu Lisko uvređeno.

Mek Lin ga prezirivo odmeri, pa zatim glasno da ga je/ svako u baru mogao da čuje:

— Hajde, Džef, moramo da idemo! Poslednjih dana su razbojnici bili stalno za našim krdom. Ne smemo se ovde zadržati.

Grubo je izvukao svog prijatelja napolje na trem. Držao ga je snažno

za mišicu. Džef se ljutito otimao sve dok mu nije uspelo da se oslobodi stiska.

— Zašto me prisiljavaš da budem kukavica, Tom?

— Ja te ne prisiljavam da budeš kukavica, Džef. Moja je dužnost da te sprečim da počiniš užasnu glupost.

— Onda idemo po šerifa.

— Čemu bi to koristilo?

— Videće se. Zar misliš da ću ja tek tako otrpeti ono što su ova dvojica revolveraša učinila? A tvoja potpetica, ko će je platiti, he?

Mek Lin odmahnu rukom.

— To su stare čizme Džef., Osim toga, više volim otkinutu potpeticu nego rupu u stomaku.

Međutim, mali kauboj Džefri Ferguson je bio uporan. Hteo je pošto-poto da zove šerifa.

Donald Hankover je bio mali, debeljuškasti čovek, umornih očiju i zapuštene brade. Bio je odeven kao pogrebnik, nosio je crni cilindar, dugačak kaput i prugaste pantalone.

Džef Ferguson ga je izvukao na ulicu i pokazao na svog nadzornika, njegovu odvaljenu potpeticu, a onda na vrata krčme.

U tom trenutku otvorila su se kri-la pomičnih vrata bara i dva razbojnika stupila na trem.

Lisko je odmah shvatio šta se dešava. Stupio je na ivicu trema i uzviknuo:

— Kelo! Ovaj ovčar je odmah otišao po pomoć. Doveo je ni manje ni više, nego šerifa. Uostalom, to je možda i najbolje! Dakle, šerife, šta ste hteli od mene?

Hankover je imao oko četrdeset pet godina. Delovao je uplašeno i za-

pušteno. Međutim, ništa od toga nije bilo tačno, što se odmah i pokazalo. Stao je ispred Fergusona i Mek Lina na sredinu ulice i uzviknuo odlučnim glasom:

— Ko je od vas dvojice pucao na kauboja?

Preko revolveraševog lica zaigra podrugljiv osmeh.

— Da sam ja pucao na kauboja, onda on ne bi stajao tamo. Samo sam mu očistio malo đubreta sa potpetice.

— Dakle, vi ste taj koji mu je metkom odbio potpeticu? — promrsi šerif. — Plaćićete mu za to jedan dolar i biti zadovoljni što vas nisam strpao u ćeliju.

Sa Liskovog lica nestade osmeh, kao da je bio rukom odnešen.

— Nalazim da ste vi prilično razmetljivi, šerife.

— Sad znam zašto nosi toliku bradu, kao glavicu kupusa — umeša se Preskot. — Zbog toga, da kad zine neko ne može da mu vidi istovremeno i uši.

Šerif Hankover priđe tremu.

— Silazi dole, momče! — naredio je Preskotu.

Pošto ovaj to nije učinio, čuvar zakona se munjevito saže, dokopa razbojnika za zglob noge i naglo ga cimnu napred.

Preskot je spremno ustao s namerom da nasrne na šerifa. Međutim ovaj je već izvukao deringer iz džepa i svom žestinom udario lupēja po slepoočnici, Džoni Preskot je sada ležao na zemlji koliko je dug i širok i nije se micao.

Čuvar zakona mirno priđe pojilu za konje, skide cilindar i zahvati

u njega vodu, a onda je sasu onesvešćenom na glavu mrmljajući:

— Prokletstvo, moraću odmah da se okupam! Ovaj momak toliko smrdi na parfem, da će me moja žena sigurno dočekati oklagijom, ako joj ovaj miris, koji se prilepio za mene, unesem u kuću.

Lisko je sve ovo posmatrao okamenjenog lica.

Kada je Hankover podigao pogled prema revolverašu, ovaj procedi gotovo režući:

— Ukoliko možda imate nameru da tu veštinu i na meni probate, šerife, moram da vas upozorim. Ja na sve odgovaram samo revolverom.

— Takav utisak i ostavljate, mister. A sada su vam nešto reći: pokupite svog partnera i nestanite što pre iz ovog grada.

Liskove oči su sevale od gneva. Sišao je s trema, dokopao Preskota, koji se osvestio, uhvatio ga za mišicu i bez reči povukao za sobom.

Kada je prevalio rastojanje od deset koraka, naglo se okrenuo.

— Šerife, poteži! — povikao je brzo, tako da nije mogao da se pribere.

Čuvar zakona Donald Hankover, nije bio pripremljen na ovakav izazov, ali se ipak okrenuo daleko brže nego što bi iko pretpostavio i povukao je obarač svog deringera gotovo u istom deliću sekunde kada je i Lisko povukao obarač na svom koltu. Na žalost, gotovo u istom deliću sekunde. Lisko je imao jednu manjušnu prednost, koliko traje otukač srca.

Hankover se zanese unazad, pravu u naručje Tom Mek Linu.

Jedan mlađi čovek izlete iz obližnje kuće i pritrča im. Bio je to doktor Alvarez. Bacio je samo jedan pogled na šerifovo lice, a onda uzviknuo:

— Prokletstvo, on je mrtav!

Spustili su ga na zemlju. Mlađi lekar mu odveza kravatu, skide kragu, podiže mu kapke na očima, oslušnu grudi, razdrlji košulju, a onda pogleda u kauboja Mek Lina i ponovi:

— On je doista mrtav!

I Ferguson, koji je sve ovo posmatrao, okrete glavu i pogleda niz ulicu.

Od dvojice razbojnika nije bilo više ni traga.

Hari Lisko je ustrelio šerifa.

Ubistvo? Ne, prema zakonima ove zemlje to nije bilo ubistvo. Međutim, prema moralnim normama svakako je bilo ubistvo, jer je ozloglašeni revolveraš svakako morao da računa na pobedu u ovom dvoboju. Njegov izazov nije bio fer.

*
* *

Dvojici razbojnika je uspelo da umaknu iz grada. Sledećeg jutra jahali su ponovo na sigurnom odstojanju iza krda. Nisu odustajali od svog plana da spreče da Bejkerovo krdo stigne do Nort Plejta. Međutim, bili su u velikom škripcu. Preostalo im je samo dvadeset pet milja da ispune zadatak.

Od tih dvadeset pet milja krdo je prešlo već šesnaest, kada su Lisko

i Preskot iznenada izvršili težak napad.

Vajat Erp je jahao na čelu. Bilo je to u trenutku kada su skretali nalevo u pravcu juga. Dok Holidej se nalazio sa desne strane, nešto bliže začelju, a s leve bočne strane je jahao Mek Lin.

Začelje je držao Džef Ferguson.

Upravo su se nalazili u udolici i čelo krda je počelo da se penje uz padinu. Maršal iznenada duboko udahnu vazduh.

— Šta je ovo? Nešto mu je mirisalo na paljevinu. Podigao je uzde, jače obo konja i pohitao uz obro-nak. Prizor koji se pred njim ukazao gotovo mu je sledio krv u žilama.

Pred njim je gorela prerija. Mora biti da tek što je bila upaljena, jer bi u protivnom odavno već primetili oblake dima.

Hari Lisko je poneo iz grada kanticu petroleja i sipao u tankom mlazu po savani, obrazujući polukrug. Za njim je išao Džoni Preskat i kresao palidrvca.

Trava savane, suva kao barut, odmah je plahnula. Plamen je zahvatio veliki polukrug. Međutim, kako tako mogao je da se običe.

Maršal se okrenuo i nije mogao da veruje svojim očima. Na suprotnoj strani, na drugom kraju, takođe je gorela trava prerije. I tamo je vatra pre kratkog vremena zapaljena.

Ljudi, koji su podmetnuli požar, naravno više nisu mogli da se vide, jer su plameni jezici bili već prilično visoki i zaklanjali jahače u bekstvu.

U to sprednje strane odjeknuše dva puščana hica. Stoka se uznemirila.

Vajat Erp je za nekoliko trenutaka uspeo da sagleda položaj u kome su se nalazili. Preko na zapadu vatra još nije zatvorila krug. Stoka je morala tuda da prođe i to odmah.

Holidej je takođe otkrio vatru i video maršala kako pokazuje u pravcu zapada.

Mek Lin i Ferguson su bili još duboko u udolici, tako da nisu mogli da vide vatru, ali je zato nadzor-nik primetio dim.

Sada su čuli i pucnje iz maršalovog revolvera i primetili da goveda žurno grabe.

Odmah im je bilo jasno da maršal hoće da natera goveda da krenu oštro prema zapadu. Dok Holidej i dva kaubojas su glasnim povcima i pucnjima gonili stoku kroz uzani deo na zapadu. Što su se više približavali plamenom obruč, slobodni prolaz je bivao sve uži.

Dva razbojnika, koji su im postavili na put tako užasnu prepreku, nisu se usudila da izađu iz zaklona. Iz daljine, u kojoj su se nalazili, nisu mogli da koriste sačmarice, jer dometa nijedne puške nije bio toliki.

Kako se ne bi izlagali novoj opasnosti i uleteli maršalu u naručje, bežali su u pravcu jugoistoka, prema delu obraslom mladom šumom.

Bekstvo kroz vatreni obruč je uspelo. Uz velike napore četiri goniča su uspela da spreče stoku da se razbeži.

Zaustavili su se na zapenušanim i oznojepim konjima na obali malog potoka.

— Prokletstvo! — govorio je zadihani Mek Lin. — Da niste tako blagovremeno primetili požar mister Erp, bilo bi gotovo. Ti psi samo što nas nisu saterali u vatreni obruč. Ne shvatam kako to da nikog od bande još nismo videli.

— Ja i ne mislim da je u pitanju banda — uzvрати maršal zamišljeno. — Zaključio sam to po ovom triku sa vatrom. To je stari i dobro poznati trik za koji je potrebno samo dva čoveka. Sa konja se u brzom galopu sipa tanak mlaz petroleja u travu, jedan jaši sa zapada prema istoku u polukrug, a drugi čini to isto šamo u suprotnom smeru. Kada na kraju jedan stigne do mesta gde je drugi počeo, pali vatru. To čini i drugi i eto — vatrenog prstena. Kod ove dvojice lupeža izgleda baš nije išlo kako treba. Sva sreća, inače nam ne bi ostavili deo za slobodan prolaz. Mogu samo da vam kažem da takve trikove koriste razbojnici najgore vrste.

— Džoni Preskot je dugogodišnji ozloglašeni razbojnik, — primeti Ferguson. — Ako su on i Lisko zajedno, kao što maršal pretpostavlja, to je onda njihovo delo. Kako se meni čini, pošto je Lisko revolveraš, Preskot mu je predložio da to izvedu. Što se mene tiče, ja sam gotovo siguran da je mister Erp u pravu i da su ona dva tipa koja su nas u Stapeltaunu izazivala glavom i bradom Džoni Preskot i Hari Lisko.

Do Nort Plejta ostalo je još samo devet milja.

Lisko i Preskot su posmatrali kr-

do iz daleka i utvrdili da su se svi srećno izvukli iz vatrenog obruča.

— Protiv tog Vajata Erpa nije lako — promrsi Preskot. — Premazan je svim mastima.

— Pre svega dejstvuje, munjevito — složi se Lisko.

— I šta sad?

Lisko je trljao bradu i malim prstom leve ruke prevlaćio preko ružnog ožiljka.

— Imamo još jednu jedinu šansu i to ove noći. Pošto su morali da idu obilaznim putem, danas nikako neće moći da stignu do Nort Plejta. Po mojoj računici moraće da se zaustave na četiri milje ispred grada i tu ostanu. Bez obzira na to što vrlo nerado radim s nekim, moraću još večeras da u gradu sakupim nekoliko ljudi. Napašćemo logor Vajata Erpa.

Džoni Preskot nipošto nije bio oduševljen ovim predlogom. Bio je spreman da učini bilo šta, samo ne da pride blizu tom prokletom čuvaru zakona.

Imao je loše iskustvo iz Bevergraunda.

Međutim, drugog izbora nije bilo. Ako je želeo da izvrši nalog Roba Hita, morao je da spreči krdo da stigne u Nort Plejt.

Još pre nego što se mrak spustio dva prestupnika su se obrela u Nort Plejtu — gradu koji je dobio ime po reci na čijoj obali se nalazio. Kada su stigli u glavnu ulicu, Hari Lisko naglo zaustavi sivca. Džoni Preskot je video kako njegov saputnik netremice pilji u plakat koji je visio uz šerifovu kancelariju.

„Traži se Hari David Lisko zbog

teške pljačke i nasilja. Ko ga uhvati biće nagrađen sa 1.000 dolara. Traži se Edvard Kamberli zbog pljačke i krađe stoke. Takođe se traga i za konjokradicom Džonom Preskotom.”

Sadržaj plakata nije toliko iznenadio razbojнике koliko potpis ispod njega. Glasio je: Rober Hit, rančer i pomoćnik sudije u Okriku u pokrajini Tod, južna Dakota.

Preskot je gutao pljuvačku.

— Reci mi da li ja to imam jabuke ispred očiju, ili u potpisu doista stoji Robert Hit?

Revolveraševo lice bilo je tako ukočeno da je ličilo na masku.

— Ti inače uvek imaš jabuke ispred očiju Preskot, ali se ovog puta nisi prevario. Doista to piše. Robert Hit rančer pomoćnik sudije u pokrajini Tod.

— I? — nastavio je Preskot, dok mu je Adamova jabučica igrala. — Možeš li mi to možda objasniti?

— Ako to moram da ti objašnjavam, burazeru, znači da nisi razumeo. Naš vrli nalogodavac, Robert Hit, veoma je lukavo smislio celu stvar. Temeljan, kakvim ga je bog dao, pobrinuo se da nekoliko muva bude ubijeno jednim udarcem. Prema njegovom nalogu morali smo se pobrinuti da pre Nort Plejta rasteramo veliko krdo goveda Džoa Bejkera, dok se on za to vreme brižljivo pobrinuo da nas dvojica pošto stignemo u grad, nemamo više prilike da se vratimo u Okrik i napolatimo nagradu.

— Neshvatljivo — procedi Preskot kroz zube.

— Ipak, temeljnom misteru Ro-

bertu Hitu su se potkrale dve velike greške u planu. Naime, nije računao s tim da će Ed Kamberi još u Bevergraundu sedeti iza rešetaka, a druga greška je to, što smo mi pre uništenja Bejkerovog krda stigli u Nort Plejt.

Dvojica razbojnika stajala su ispred plakata ukočena kao dva spomenika. Kada je Lisko slučajno okrenuo glavu na desnu stranu, pogledao je pravo u oči čoveku koji je sedeo samo dvadeset jardi udaljen u sedlu i, po svemu sudeći, već neko vreme ih posmatrao.

Bio je to Vajat Erp!

Strah, koji je revolveraša spopao kada je video plakat, bio je sitnica, prema strahu koji ga je sada obuzeo. Gledao je maršala kao zec koga je zmija hipnotisala.

Bilo je tačno 7 sati i 15 minuta uveče. U ne naročito uskoj ulici Nort Plejta sunce je bacalo svoje poslednje zrake pre zalaska za horizont.

Džoni Preskot je takođe okrenuo glavu i otkrio maršala.

Za razliku od Liska nije ostao da stoji kao ukopan, nego poterao konja i tako omogućio svom partneru da iskoristi jedinu i poslednju šansu i da se u bekstvo. Naime, postavio se između maršala i Liska.

Revolveraš nije propustio tu priliku, naglo je okrenuo konja, tako da se životinja propela na zadnje noge, a onda skrenuo u poprečnu ulicu.

Ni jedan minut još nije istekao, a smrt je izgleda odlučila da jednog čoveka povuče u svoju tamu. Preskot spusti ruku prema revolveru s namerom da puca direktno iz fu-

trole. Zanimario je pri tom činjenicu da je njegov protivnik bio čovek munjevitih reakcija. Vajat Erp je već izvukao svoj teški Bantlajn specijal i pre nego što je razbojnik uspeo da povuče obarač, već je maršalov metak pogodio Preskota u rame i izbacio ga iz sedla. Tresnuo je svom žestinom o kameno tle ulice. Bio je na mestu mrtav. Prilikom pada slomio je vrat. Tako se okončao razbojnički život mladog Džoni Preskota, te večeri, u glavnoj ulici Nort Plejta, poznatog grada u državi Nebraska.

Jedan od ljudi koga je rančer i pomoćnik sudije iz pokrajine Tod, Rob Hit hteo da likvidira, ležao je mrtav u gradu u kome mu je sam rančer predvideo kraj.

Onaj drugi, Hari Lisko, ponovo je uspeo da umakne.

Pobegao je, iako je Vajat Erp sve dok se mrak potpuno nije spustio, pretražio ceo grad. Nije uspeo da mu otkrije trag.

Bejkerovi kauboji našli su u Nort Plejtu tri čoveka spremna da krenu sa krdom u pravcu juga. Trebalo je do Dodž Sitija prevaliti još trista milja. Dok su tražili ljude, Vajat Erp i Dok Holidej su stajali zamišljeno ispred plakata, poternice za Liskom Preskotom i Kamberijem. I njih je više nego sadržina poternice zainteresovao potpisnik.

Kada je Tom Mek Lin izašao iz krčme u kojoj je našao trojicu novih goniča, otkrio je maršala i Holideja ispred plakata. Pročitao je pažljivo sadržaj a onda zaključio:

— Taj Hit mora da je vidovit, kada je napisao poternicu za ovom trojicom lupeža. Pri tom je on naj-

ljući protivnik našeg gazde, mister Bejkera. Ferguson je još u Valentinu Sitiju rekao da je Hit nama poslao za vrat svu trojicu lupeža. Ja mu nisam poverovao. Ovaj plakat upravo dokazuje da je rančer Hit, naprotiv, pošto je saznao o nameri bande, odmah ispunio svoju dužnost pomoćnika sudijske.

Dva prijatelja iz Dodž Sitija ništa nisu rekla na ovu opasku.

Pridružio im se i mali Ferguson i bojažljivo upitao:

— Mislite li vi, maršale, da će nas Lisko i dalje uznemiravati?

— Sasvim sigurno neće. Tog čoveka se nemate razloga više bojati.

Kada su dvojica goniča otišla, kockar Holidej zapali cigaretu i reče više za sebe:

— Smem da se kladim da ćemo morati da još jednom prođemo kroz lepu Nebrasku. Ceo put još jednom.

Vajat ga pogleda iznenađeno.

— Kako vam je to palo na pamet?

— Pa Lisko se sigurno vratio.

— Vi ste u to sigurni, Dok?

— Isto kao i vi, Vajat. U protivnom sigurno ne biste rekli malom kauboju da nema od čega da strahuje. Revolveraš se vratio da bi se osvetio svom nalogodavcu. I koliko ja poznajem maršala Vajat Erpa, svog dobrog prijatelja, njemu će se sada veoma žuriti da sledi razbojnika.

Na maršalovom licu zaigra jedva primetan osmeh. Uzvratilo je poluglasno:

— A koliko ja poznajem izvesnog doktora Holideja, on uopšte nema nikakvog interesovanja za to da

još jednom razgleda lepu Nebrasku. Smestiće se za zeleni kockarski sto i sačekati povratak svog prijatelja maršala Erpa.

— E, pa time ste dokazali da ni slučajno ne poznajete dobro doktora Holideja. Njemu je, naprotiv, veoma stalo da još jednom pređe dugi prašnjavi put, samo da bi mogao da vidi lice tog doista veoma zanimljivog rančera i pomoćnika sudijske Roberta Hita.

— Onda je sve u redu! Naša dva konja su, istini za volju, zaslužila odmor, ali im to ne možemo priuštiti. Cenim da se Hari Lisku vraški žuri da pre nas izmenja nekoliko odgovarajućih rečenica sa neobičnim mister Hitom.

Holidej baci opušak na ulicu.

— Tačno. Mi bismo morali u svakom slučaju da pre njega stignemo u Okrik.

Dva prijatelja iz Dodž Sitija imala su razloga da veruju da će stići pre revolveraša Liska u Okrik jer su imala dva izuzetno brza i izdržljiva konja.

Sigurno je i revolveraš imao dobrog konja, no kako su Vajat Erp i Dok Holidej već ocenili, sivać će morati da preda bitku. Stići će ga na prvoj trećini puta.

Sve bi tako i bilo, da im vlasnik sivog konja nije pobrkao račune.

Prva nezgoda dogodila se na severnoj granici pokrajine Linkoln, ni punih dvadeset milja od Ringolda. Holidejev konj se u punom trku sapleo. Dok Holidej je izleteo iz sedla i svom žestinom leđima tresnuo o koren jednog posećenog stabla.

Maršal je odmah zaustavio svog ždrepcu i pri mesečevoj svetlosti

video kako nekolicina ljudi pritrčavaju Doku Holideju.

Odmah se zaletio prema grupi i udarcima pesnice ih rasterao, jer je posumnjao da su to razbojnici, koji se vrzmaju oko granice i pljačkaju putnike.

Pred njim je ležao Dok Holidej, glave nagnute na desnu stranu. Iz usana mu je tekla krv. Maršala obuze bezgranični gnev. Kada je čuo šum iza sebe, naglo se okrenuo i pesnicom pogodio jednog ogromnog momka u jabučicu.

Posle toga, kao po komandi sjatili su se sa svih strana.

— Prokletstvo! — uzviknu jedan bradonja. — Veoma je teško obočiti ga! Pre bih mogao da posečem debelo stablo.

Maršal je udarac kao izbezumljen levo i desno, rukama i nogama. Međutim, graničnih razbojnika bilo je suviše. Savladali su ga i vezali za drvo.

Lupeži su razgovarali tiho i najzad zapalili vatru. Kada su posedali oko nje, Vajat Erp na svoje ogromno iznenađenje prepozna Hari Liska.

Revolveraš je stajao s drugog kraja vatre i obraćao se bradatom razbojniku. Ovaj je ispružio ruku prema njemu.

— Ali ti si mi obećao novac čoveče! Nagradu!

— I dobićeš je, momče. Odvuci ovu dvojicu razbojnika u Nort Plejt i šerif će ti sa zadovoljstvom isplatiti određenu nagradu. Ovo su dvojica zločinaca, za kojima se odavno traga. Treba da obavim još jednu sitnicu. Međutim, kada vi budete

uzeli novac od šerifa, sastaćemo se na mostu koji vodi na Kodihev ranč. Tu ćete mi isplatiti trećinu.

Sada je maršalu bilo jasno zbog čega je vezan i zašto su mu strpali krp u usta. Lisko je morao na svaki način da spreči da zarobljenici bilo šta kažu.

Revolveraš povede svog konja i pruži bradonji ruku.

— Nije daleko. Treba da prevailite samo nekoliko milja i dobićete novac. Ne zaboravi da sutra ujutru u devet sati treba da se sastanemo na mostu za Kodihev ranč, gde treba da mi isplatiš moj deo.

„Ako traži samo trećinu”, mislio je vođa bande, „sigurno se radi o velikoj sumi novca”.

— U redu, držaćemo se dogovora!

Maršal je očajnički pokušavao da se oslobodi veza, pošto je Lisko, zlobno ga pogledavši, uzjahao konja i odjahao.

Međutim, ono što je Vajat Erpa mnogo teže pogodilo od razbojnikovog bekstva, bila je neizvesnost o stanju njegovog povređenog prijatelja. Zbog toga je puštao neartikulisane glasove, ali se na to niko nije obazirao.

Pošto nikako nije hteo da se smiri, posle punog sata prišao mu je bradonja i pogledao ga ispitivački u oči:

— Šta hoćeš? Krpa će ti ostati u zubima. Ako ti je ovaj položaj neudoban, moraćeš se utešiti time da je to još uvek daleko bolje, mislim biti vezan tu za drvo, nego obešen o suvu granu, što izvesno predstoji i tebi i tvom prijatelju.

U tom trenutku Vajat oseti da

konopac, kojim je vezan oko butina, popušta. Da je hteo sada bi mu bilo moguće da zamahne desnom nogom i snažno udari bradatog vođu bande pograničnih razbojnika. To mu, međutim, ništa ne bi donelo. Morao je da ima slobodne ruke. Osećao je užasne bolove u levoj mišici od neprestanih pokušaja da se oslobodi veza.

U to je izgleda bradonja došao na neku novu pomisao.

— Ja baš nemam volje da do zore stojim tu i motrim na ovog momka. Položićemo ga na zemlju između Bronsa i mene. Hajde, Bronse da ga odnesemo preko do vatre.

Vajat je izbrojao koliko ljudi ima oko logorske vatre. Bilo ih je sedam. Kako sa njima da izađe na kraj, pa čak i da uspe da oslobodi ruke?

To mu je bila jedna jedina šansa. Brons je morao naima da oslobodi maršalove ruke vezane za drvo. Kad mu bude desna ruka slobodna, dokopao ga je vođa bande obema rukama. To isto hteo je da učini i herkulski građen Brons. Nije mu međutim uspelo. U deliću sekunde, kada mu je odvezana leva ruka, stegnuo je u pesnicu, žestoko zamahnuo i pogodio razbojnika u bradu. Srećom Brons nije bio momentano onesvešćen nego se zanosio nazad-napred tako da je čovek iz Misurija uspeo da mu istrgne iz opasača revolver. U sledećem trenutku Vajat se svom žestinom bacio telom unazad i povukao za sobom bradonju. Zatim ga izdigao i snažnim udarcem vezanih nogu bacio prema vatri. Razbojnici, koji su

oko nje sedeli, nisu uspeali ni da se priberu, a maršal je već dokopao Bronsa i stavio ga ispred sebe kao štit.

— Ruke u vis!

U maršalovim očima ogledala se nepokolebljiva odlučnost.

— Ljudi, ja ne znam ko ste vi i šta je revolveraš Hari Lisko, koji se ovde predstavio pod imenom Hikok, hteo od vas. Moje ime je Erp, Vajat Erp. Ja sledim jednog čoveka koji vas je nagovorio da zategnete konopac preko drumu i da nam na taj način postavite zamku. Sve je to najverovatnije učinio zbog toga da bi uspeo da nam umakne i stekne prednost. No, ostavimo to sada. Mene jedino interesuje kako je čovek, koji leži na zemlji. Hej, momče, ti koji si zadenuo pero za šesir, ustaj, hodi ovamo i prenesi mog saputnika do vatre. To je Dok Holidej!

— Dok Holidej? — Bradati poskoči kao oparen i zajedno sa malim razbojnikom, koji je šesir ukraio perom, priđe da ponese kockara do vatre.

Vajat je gurnuo Bronsa ispred sebe.

— Tako, a sad uzmi svojim prijateljima revolvere iz opasača i ne zaboravi pri tom da mi sve vreme okrećeš leđa. Nemoj da pokušavaš nikakve trikove, jer nećeš imati sreće. Bićeš prvi koga će moj metak pogoditi.

Razbojnici su bili tako zbunjeni raspletom događaja, energičnošću i brzinom čoveka iz Misurija, da su smesta poslušali.

Brons pokupi oružje i položi ih

uz vatru kraj Holideja. Vajat Erp uze svoje koltove a onda i Holidejeve i stavi u svoj opasač. Najzad je izvukao Banlajn specijal i nagnuo se nad kockara. Razbojnici su ga posmatrali.

— Ovaj revolver ima domet dva-put veći od bilo kog normalnog kolta. Ja sam do sada pogodio svaki cilj.

Dalje ništa nije rekao. Posmatrao je Doka i uplašio se videvši gotovo samrtničko bledilo njegovog lica. Otvorio mu je košulju na grudima i osluškivao otkucaje srca, ne ispuštajući ni jednog trenutka razboj-
ničke iz vida. Na žalost, od pucketanja vatre vrlo je teško mogao da čuje kockareve otkucaje srca.

„Hvala bogu živ je”, pomisli Vajat.

— Brons — doviknuo je ponovo krupnom razbojniku. — Tamo napred stoji konj Doka Holideja. Otkači crnu kožnu torbu koja je pričvršćena za sedlo i donesi je ovamo.

Razbojnik je spremno poslušao. Vajat je otvorio tašnu i prilično bespomoćno gledao u njenu sadržinu.

Na to kockar otvori oči.

— Prokletstvo, Dok — reče Vajat, odahnuvši s olakšanjem. — Opet ste pri svesti. Hvala bogu, upravo sam lupao glavu šta da vam dam.

Na kockarevom licu zaigra gotovo nestvaran osmeh.

— Viski, Vajat. U slučajima kada niste sigurni i dvoumite se — samo viski.

Maršalu je pao kamen sa srca. Bio je opet onaj isti, stari neuništivi Dok Holidej. Pošto je otpio dobar

gutljaj iz boce, uspravio se i oprežno okretao glavu tamo amo.

— Kako je zapravo do ovoga došlo — upitao je Vajata.

— Ovi džentlmeni su zategli konopce preko druma.

Na to bradonja reče gotovo šapatom:

— Lisko! Zapravo nismo ni znali ko je on. Rekao nam je da ste vi ubice za kojima se davno traga i da za vas možemo da dobijemo visoku nagradu.

Holidej kao da je prečuo ovu razbojnikovu upadicu, namignuo je prijatelju i rekao:

— Kao što vidim, vi ste preuzeli stvar u svoje ruke.

— Pa sreća je bila promenljiva. Sada je uglavnom u redu.

— Cenim da je mister Lisko ponovo uhvatio maglu.

— Da, na žalost. Sad ima prednost od punog sata.

Vajat se levom stranom okrenuo prema razbojnicima i ispitivački odmeravao prijateljevo lice. Zbog toga baš nije mogao da vidi kako mali razbojnik sa indijanskim perom za šeširom približava desnu ruku čizmi.

Dok Holidej munjevitim pokretom izvuče revolver iz opasača, okrete ga kao igračku oko srednjeg prsta i reče kao uzgred:

— Poznavao sam jednom jednog čoveka koji je imao prilično korisnu naviku da nož kojim seče hleb nosi u čizmi. Samo je trebalo da se maši za čizmu, kada je hteo da ruča ili večera. Verovatno bi i dan danas taj svoj nož nosio u sari čizme i bio još uvek živ, da jednog dana nije

došao na ludu pomisao da se nož može upotrebiti i u druge svrhe. — Rotirajući revolver oko kažiprsta, kockar ga je zaustavio tako da je svetlucava cev sada bila uperena na čoveka sa indijanskim perom. Pri tom mu je rekao:

— Pretpostavljam, amigo, da ne želiš da deliš sudbinu bacača noža o kome sam govorio. Zbog toga sada lepo izvadi nož iz čizme i baci ga ovde među revolvare!

Razbojnik nije ni trepnuo. Dok Holidej izvuče i drugi revolver i njega uperi u razbojnika.

— Baš je šteta što si gluv, amigo. No ja ću ipak brojati do tri. Ako ni tada nož ne bude ležao uz revolvare, otići ćeš da praviš društvo mom nekadašnjem poznaniku.

Razbojnikovi nervi nisu izdržali. Izvukao je dugačak nož iz čizme i bacio ga prema vatri.

Vajat je prišao konjima i ustanovio da su svi razbojnici vezali životinje jednu za drugu, a onda za drvo. Otsekao je konopac i uhvatio kraj u ruku, a zatim se vinuo u sedlo.

Dok Holidej je još uvek stajao sa uperenim revolverima kraj vatre. Zviznuo je kroz zube i njegov kulaš priđe. Kockar se peo u sedlo a Vajat Erp je držao razbojnike u šahu. Kada je video Holidejevo lice nije mu promaklo da se njegov prijatelj svim silama trudi da prikrije bol koji ga muči, obuzela ga je briga.

Obojica su bila u sedlima. Bradati vođa banden doviknu:

— Hej, mister! Ako ste vi doista Vajat Erp, onda sigurno ne biste

mogli imati nameru da ukradete naše konje.

Maršal prezrivo odmeri razbojnika.

— Ne, lupežu, nemam takvu nameru. Međutim, povešću ih malo u šetnju sve do Ringolda i predati ih šerifu. Moram prepustiti tvojoj čistoj savesti da li ćeš ih uzeti ili ne.

— To su lepi izgledi, reče Brons.

— Ja sam imao veoma lepe izgleda dok sam stajao ovde vezan za drvo kao za sramni stub Indijana. Do viđenja, momci!

Drumski razbojnici, koji su se sreli sa revolverašem Liskom u jednoj od krčmi Nort Plejta, gde ih je ovaj vešto pridobio za svoje planove, stajali su sada kraj vatre i piljili u dvojicu jahača gledajući kako odlaze.

Veoma brzo maršal je ustanovio da njegov prijatelj nipošto nije preboleo teške posledice pada s konja.

Iako se gvozdenom voljom držao u sedlu, primećivalo se da mu jahanje veoma teško pada.

Dvanaest milja do Ringolda kao da je trajalo čitavu večnost.

U sred noći stigli su u grad i izvukli šerifa iz postelje. Maršal mu je naredio da oštro motri na razbojnike i predao mu njihove konje.

Dok Holidej nije silazio iz sedla.

Vajat, koji je dobro poznavao kockareve navike, ocenio je to kao veoma rđav znak. Zbog toga mu je prišao i rekao:

— Ja sam umoran kao pas, Dok. Tamo je preko hotel koji čini mi se izgleda sasvim pristojno.

Nekadašnji zubni lekar iz Bostona odmahnu rukom:

— Moramo da jašimo dalje. Liško sada ima bar dva sata prednosti, jer je jahao znatno bržim tempom od nas.

— Pa šta? Stići ćemo ga u svakom slučaju. Ja sam umoran.

Na to se kockar naže preko vrha sedla i pri svetlosti fenjera, koji je dolazio sa trema šerifske kancelarije, potraži pogled svog prijatelja.

— Lepo je od vas što hoćete da budete umorni, Vajat. No nemate ga, ja vam ne verujem. Osim toga, ja uopšte nisam umoran. Obo je konja i krenuo dalje.

Između Ringolda i Seneke bilo je gotovo pedeset milja.

Kako je Dok Holidej tako ogromnu deonicu u svom stanju prevalio, za maršala je bila zagonetka. Telo mu nije uopšte delovalo snažno, a ipak mora da se u njemu krila ogromna energija. Da nije te smrtonosne bolesti u njegovim grudima, verovatno bi bio naj snažniji i najizdržljiviji čovek na svetu.

Bilo je podne kad su stigli u Seneku. Doktor Holidej zadržao svog konja ispred jedne prodavnice. Ukočenim, veoma opreznim pokretima sišao je iz sedla. Držao se uspravno, međutim, nipošto mu hod nije bio gibak i elastičan kao obično. Ušao je u apoteku. Vraćajući se, odmahnuo je glavom.

— Nemaju ono što sam tražio — rekao je i s mukom se popeo u sed-

lo. Njegov konj je učinio samo tri koraka, a onda se kockar sručio napred i grčevito se nesvesno uhvatio za konjsku grivu. Sigurno bi pao s konja da ga maršal nije prihvatio.

Vajat ga je uzeo na ruke i odneo u senku trema. Tu su sedela dva starija čoveka, klackajući se u stolicama za ljuljanje. Izgleda da uopšte nisu primetili šta se na ulici dešava.

— Gde stanuje lekar?

Jedan od staraca pokaza na suprotnu stranu ulice.

— Četvrta kuća od trgovine.

Upravo kada je Vajat hteo da krene, doviknu mu drugi starac kreštavim glasom:

— Nećete ga tamo naći, mister!

Vajat zastade.

— A gde bih mogao da ga nađem?

— Na mesnom groblju. Umro je pre nedelju dana. Posledica rane od metka. Mesecima ga je ta rana mučila.

— Zar u mestu nema drugog lekara?

— Tako brzo ne možemo naći zamenu. Ko, uostalom, želi da u ovom prašnjavom mestu bude lekar?

Vajat uze na ruke prijatelja i ponese ga prema kući umrlog lekara.

Stara crnkinja došla mu je u susret gundajući:

— Doktor mrtav! Izaći!

Vajat se progura pored nje, gurnu jedna vrata i obre se u ordinaciji punoj ljudi.

— Ko leči sve ove ljude? — upitao je maršal.

— Ja — objasni crnkinja. — Sve biti stari pacijenti i ja znati šta činiti. Ovaj čovek novi pacijent. Ja ne znati šta njemu faliti.

— Juče je teško pao s konja i bojim se da mu se nešto slomilo.

Crnkinja podiže ruke i počeo da koluta s očima:

— Oh, ja razumeti.

Maršal se progura i položi kockara na sto.

Crnkinja je išla za njim.

— On možda mrtvo.

— Ne vičite tako — brecnu se maršal na nju. — Nije mrtav. Prokletstvo, kada bih bar znao kako da mu pomognem.

Na to kockar otvori oči.

— Kako ste samo mogli da zaboravite maršale — rekao je tiho. — Zar vam nisam rekao: u nejasnim slučajevima, kad god se kolebate, uvek viski.

— Viski — uzviknu stara crnkinja. — On ne biti ranjen, on biti žedan. Donela je veliku flašu viskija i Holidej otpi nekoliko gutljaja. To mu je dobro činilo.

Podigao je pogled prema crnkinji i pitao:

— Imate li salmijak melem?

Klimnula je potvrdno glavom.

Holidej je zatražio još nekoliko lekova i kada mu je sve donela skinuo je kaput, prsluk i košulju i stara crnkinja mu je morala snažno da masira leđa.

— Vi sijati kao slanina! — uzviknula je stara kada se Holidej uspravio. — To biti dobar recept. I naš doktor mazati kauboje.

Holidej se obuče, čušnu staroj crnkinji tri srebrna dolara u ruku i dade znak maršalu.

— Sada jedan dobar biftek, jaku kafu, duplu rakiju i Džon Henri Holidej će ponovo biti u sedlu.

— Slažem se, izuzev u jednoj stvari — uzvрати mu maršal. — U sedlu će sedeti tek sutra ujutru.

Ljubazna crnkinja ih je poslala u restoran gde se pripremala doista ukusna hrana. Kockar je pošto poto hteo da nastave put.

— Danas više neću prevaliti ni koraka — rekao je maršal odlučno. — Ako vam je baš toliko stalo da jašite dalje, onda ćete to morati da činite bez mene, Džon.

Izgubili su pola dana. Sledećeg jutra se Dok Holidej osećao znatno bolje pa su nastavili put u najvećoj žurbi. Maršalu je bilo jasno da kockara muče bolovi i da se žestok pad sa konja ne može tek tako preboleati. No Holideja niko nije mogao da zaustavi. Bio je bled, gotovo prozračan, ali je ostao u sedlu. Toliko su žestoko grabili napred da su gotovo sigurni da su stigli Liska.

U Valentin Sitiju je Vajat Erp razgovarao sa pomoćnikom šerifa i ovaj ga je obavestio da je video jahača na sivom konju pre nekoliko sati.

— Pre koliko sati? — upitao je maršal napregnuto.

— Tri sata, ili čekajte, moglo je biti najviše dva ipo sata.

Znači, približili su mu se. Poslednji deo puta od Nebraske do Dakote prevalili su u tako oštrom galopu da su već u ranim večernjim časovima ugledali krovove kuća Okrika.

Trgovac, koga su usput sreli, obavestio ih je gde se nalazi Bejkerov ranč.

— Nalazi se s desne strane puta za Vinar — objasnio je trgovac.

— A gde ćemo naći ranč Roba Hita?

— On leži odmah uz Bejkerov. U stvari, ta dva imanja se graniče. Ako hoćete kod Hita, morate malo dalje severno.

Vajat je neko vreme razmišljao da li da odmah i Džoe Bejkera povede sobom na Hitov ranč, ali je promenio odluku i na Holidejevo iznenađenje poterao svog konja prema šerifskoj kancelariji.

Čarli Jork je bio veoma mlad čovek i nosio je zvezdu tek dve godine. Kada je maršal stupio u kan-

celariju nabrao je obrve i upitao oštro?

— Šta hoćete?

Vajat objasni šta ga je ovamo dovelo.

Mladi šerif napući usne.

— Slušajte, čoveče, ako ste vi Vajat Erp, onda sam ja Bufalo Bil. Takve glupe šale ne pale kod mene.

Na to su se vrata otvorila i Dok Holidej, koji je neko vreme napolju razgovarao s nekim starijim čovekom, proturi glavu.

— Hajdete, maršale, ovde samo gubite svoje dragoceno vreme. Ovaj šerif ima nameru da se oženi ćerkom Roberta Hita.

Vešti kockar je u međuvremenu uspeo to da sazna.

Vajat ispitivački odmeri mladog šerifa. Zar je moguće da je Hit već potkupio ovog mladog čoveka? Nije isključeno!

— Slušajte, mister Jork! Mene ne interesuje hoćete li se vi ženiti ćerkom mister Hita. Jedino što me interesuje jesu zakon i pravda, a upravo te dve stvari je rančer Hit i ujedno pomoćnik sudije zanemario.

Šerif je snizio ton.

— Šta vi hoćete, mister? Hit je ovde već tri godine, a vas uopšte ne poznajem. Možete da mi pričate šta hoćete.

— Znači, nećete da me ispratite do njegovog ranča?

— Ne mogu.

— Morate. To jest morali bi ste. No, hvala vam lepo, odreći ću se vaše pratnje. Čovek, koji zanemaruje pravdu zbog svojih sopstvenih interesa, u takvoj situaciji mi ne može koristiti.

— A u kakvoj to situaciji? — pitao je oprezno šerif. — Šta vi to smerate, mister? Nećete valjda da napadnete pomoćnika sudije?

— Da ga napadnem? Smešno pitanje. Ako se ispostavi da je zločinac, uhapsiću ga. To je sve.

Odjahali su iz grada bez šerifa i na jednom stubu otkrili dasku na kojoj je bila nacrtana strelica i pokazivala pravac puta za Hitov ranč. Još iz daleka na jednom proplanku ugledali su nekoliko velikih građevina. Sreli su dečaka koji im je potvrdio:

— Da, to je Hitov ranč.

Vajat Erp se oprezno raspitivao o Lisku, ali je dečak odmahnuo glavom.

— Ne, takvog čoveka danas nisam video.

— Danas ne? — nastavio je da ispituje maršal. — A možda si ga jednom drugom prilikom video?

— Ne, to jest čini mi se da sam ga pre izvesnog vremena video u gradu kraj korala. Mislim onog dana kada su oterali Bejkerova goveda...

Dva prijatelja iz Dodž Sitija postavila su put.

— Taj Robert Hit je ovde izgleda podigao čitavo jedno utvrđenje — primeti kockar posle dužeg ćutanja. — Nije nikakvo čudo što ne

trpi svoje susede. Što ljudi imaju više novaca, postaju sve lakomiji i zavidljiviji.

Kada su jahali u dvorište iz velike kaubojske kuće su izašla dva čoveka i podozrivo odmerila pridošlice. Jedan od njih stupi bliže. Bio je to momak od dvadeset i nekoliko godina, krupan i dežmekast.

— Šta hoćete ovde? — upitao je neljubazno.

— Hteli bismo da govorimo sa rančerom — uzvрати mu maršal.

— Mister Hit nema vremena!

— Da li bismo onda možda mogli da govorimo sa nadzornikom?

— Njemu baš oduzimate vreme — uzvreati mladić razmetljivo.

Šta zar ovaj mladi čovek nadzornik tako velikog ranča? Vajat prosto nije mogao da poveruje.

— Vi ste, dakle, nadzornik?

— Da. Zovem se Marfi Hokins. Dakle šta ste hteli?

Maršal mu uzvрати hladno.

— Moje ime je Erp. Dolazim zbog čoveka koji se zove Lisko.

Na kaubojevom licu nije zaigrao ni jedan mišić.

— Ne poznajem ga. Mi nemamo čoveka koji se tako zove.

— To sam i mislio — zaključio čovek iz Misurija. — Znači, ipak ću morati da govorim sa rančerom. Raspisao je poternicu za Liskom.

Iznenada nadzornik zabaci šešir na potiljak.

— Koje ste to ime malo pre pomenuli?

— Lisko.

— Ne, mislio sam na ime koje ste naveli kao svoje.

— Ja se zovem Erp, mladi čove-

če, a sada mi učinite uslugu i odvedite me svom gazdi.

— Erp — promuca kauboj razrogačivši oči. — Kao čuveni šerif iz Kanzasa?

— Da baš tako, a sada gledajte da mi omogućite da razgovaram sa vašim gazdom.

Hokins učini dva koraka, a onda zastade i pogleda maršala preko ramena.

— Da niste možda vi Vajat Erp?

— Nadam se da zbog toga nećete dobiti zubobolju — umeša se kockar.

Hokins, koji je tek sada primetio kockara, uzviknu:

— Dok Holidej?

— Tačno, burazeru. No pre nego što nas budeš pitao koji broj čizama nosimo, molio bih te da prijaviš maršala svom gazdi.

To je kauboju bilo dovoljno. Potrčao je prema velikoj dvospratnoj zgradi.

Potrajalo je prilično vremena pre nego što su se ponovo otvorila teška rezbarena vrata i na njima se pojavio nadzornik u društvu malog bledunjavog čoveka.

Vajat pusti uzde i priđe verandi okićenoj saksijama punim cveća.

Mali čovek je imao blede lice i vodnjikave oči, po čemu je ličio na svog nadzornika. Razbarušena kosa virila mu je ispod širokog, velikog šešira. Košulja mu je bila siva, a ostalo odelo veoma kitnjasto i napadno. Ličio je na kauboja nacrtanog u slikovnicama gradova na istoku. Sve u svemu delovao je smešno i ujedno na neki neobičan način opasno.

— Ko ste vi to navodno? Maršal

Erp? Čujte, čoveče, ako hoćete da izvodite tu neku predstavu, onda molim vas to učinite van mog imanja inače ću narediti nekom od svojih ljudi da vas potpraši.

Dok Holidej je u međuvremenu takođe prišao verandi. Zadenuo je palčeve u prsluk i rekao:

— Za čoveka koji do pre tri godine nije video ni kauboja ni goveđi rep, prilično ste oštri, mister.

Mali čovek prerušen u bogatog stanovnika divljeg zapada upita odlučno:

— A ko ste vi, mister, ako smem da pitam?

— Smete da pitate — uzvрати kockar. — Pitanje je samo da li vam to nečemu koristi. Moje ime je Holidej.

Na to čovek duboko uzdahnu vazduh, a onda zabaci glavu i reče što je glasnije mogao.

— Moje ime je Hit, Rob Hit: Ja sam rančer...

— Pomoćnik sudije — preteče ga kockar. — Možda nećete verovati, ali nas dvojica još uvek čujemo sasvim dobro, tako da tu vašu viku možete mirne duše ostaviti za kasnije.

— Za kasnije? Šta ste time hteli da kažete?

— Glas će vam biti potreban na sudu kada se bude pretresao slučaj Lisko.

Bogati rančer je jedva primetno pobledo.

— Lisko? Zar su tog psa uhvatili?

U glasu mu se osećala nesigurnost.

— Na žalost ne, mister Hit.

— Ne?

— Umakao je. U Nort Plejtu je pročitao vaš plakat i odmah krenuo.

— Krenuo kuda?

— Kod vas, naravno.

— Kod mene ovamo! — vikao je rančer, stežući ogradu verande. — I vi se usuđujete da mi to kažete, vi koji se izdajete za Vajata Erpa?

Maršal zviznu svom konju i bez žurbe se vinu u sedlo. Dok Holidej je sledio njegov primer.

— U svakom slučaju, obavesteni ste i upozoreni, mister Hit.

— Lepa uteha — vikao je rančer. — Znači, takva je zaštita zakona u ovoj proklesoj zemlji! Dođe tako kod mene maršal i mirne duše me obavesti da je jedan opasan razbojnik krenuo kod mene.

— Zbogom, mister Hit — doviknu maršal.

— Erp, za ime božije! Čekajte čoveče.

Vajat ga pogleda preko ramena i upita ne baš ljubazno:

— Šta još hoćete, Hit?

— Dođite molim vas u kuću vi i vaš pratilac. — A onda je munuo svog nadzornika. — Marfi, pošalji Sema u moju radnu sobu sa flašom viskija i smesti ova dva konja u štalu.

Pošto Vajat Erp nije imao name ru da tako brzo napusti ovaj ranč, prihvatio je rančerovu ponudu.

Hit ih je uveo u svoju luksuzno uređenu radnu sobu i ponudio ih je da sednu.

Kada je sedokosi crnac doneo viski, rančer natoči sebi dva puta, ispijajući žestoku tečnost na dušak kao da je voda. Tek pošto je to učinio, napunio je čaše svojim gostima.

Nije seo nego je sve vreme šetao gore-dole po sobi, bacajući svaki čas kroz prozor pogled u dvorište. Očigledno je bio veoma uzbuđen. Naravno, ispričao je dvojici prijatelja iz Dodž Sitija preču da je tobož od nekog nepoznatog kauboja slučajno saznao šta Lisko i njegova dvojica prijatelja smeraju.

Iznenada se trgao, izmakao od prozora i uzviknuo:

— Lisko dolazi!

— Jeste li sigurni?

— Sasvim siguran — uzvratio je Hit, drhteći celim telom. Onda se najednom pribrao i dodao: — No, samo vi sedite džentlmeni. On neće počiniti nikakvu štetu, jer će ga Hokins i još dvojica dočekati.

Uprkos ovom umirivanju, Vajat i Dok su ustali. Rančer je pružio ruku da ih spreči da priđu prozoru.

— Ali molim vas budite mirni, džentlmeni. Sve je u najboljem redu. Bilo je nečeg lukavog, podmuklog i zlog u pogledu dok je zadržavao posetioce da ne priđu prozoru. — Nema razloga da brinete. Za koga vi mene uopšte smatrate? Ja sam znao da će taj čovek doći kod mene. Da tako kažem čekao sam ga, očekivao, jer razbojnik koji nije uhvaćen odlazi da se sveti onome ko je za njim raspisao poternicu. U ovom slučaju sam to ja, sudi-ja Hit.

Na to maršal odgurnu rančera u stranu, otvori vrata i stupi u hodnik. Hit je potrčao žurno za njim. Holidej ga uhvati za rukav i povuče:

— Bez žurbe, Hit! Osim toga, ne marim baš mnogo da se neko maršalu baca na leđa.

— Ali, Dok, molim vas, možda će ući prerano...

Holidej grubo povuče rančera i pogleda ga pravo u zenice.

— Prerano, mister Hit? — upitao je podrugljivo.

U to je maršal stigao do jednih vrata, gurnuo ih i ostao da stoji na pragu.

U maloj prostoriji, zamračenoj teškim zavesama, sedela su dva čoveka.

Marfi Hokins i Hari Lisko.

Revolveraš je sedeo na stolici, dok mu je glava bila na stolu, a kraj desne ruke nalazila se prazna čaša s viskijem. Lice mu je bilo užasno izobličeno od bola.

Hokins je već skočio sa stolice i već hteo da pobegne kroz druga vrata.

— Stoj! — doviknu mu maršal.

Kada je nadzornik video veliki revolver u maršalovoj ruci, zastao je kao ukopan. U sobu je utrčao Holidej. Prišao je Lisku i podigao mu glavu.

— On je mrtav.

— Kako je to moguće? — tobož se iznenadi rančer. — Pa tek što je stigao.

— A ja sam mu, na njegovu želju, dao jednu čašu viskija.

Holidej podiže čašu sa stola i omirisao je. Izgovorio je muklo:

— Koratin.

Hit se primetno trže. Međutim kockar se pretvarao da to nije primetio nego se obratio maršalu:

— To je onaj isti otrov, kojim je u svoje vreme Vilma fon Cum ubijena. Dakle, šta imate da kažete Vilijam Hitlej?

— Ja — iznenadi se rančer. — Šta bi ja to trebalo da kažem?

— Pa vi očigledno niste imali ništa da kažete ni na to što sam vas nazvao Vilijam Hitlej.

— Ne, to jest ja nisam Hitlej, moje ime je Hit — počeo je da uzmiče.

Oštrom maršalovom oku nije promaklo da se na zidu nalaze jedna vrata pokrivena tapetama.

Kockar je nastavio da govori:

— Sumnjam da ćete biti tako ograničeni da tvrdite da niste apotekarski pomoćnik Vilijam Robert Hitlej iz Bostona. Prvo, ja sam vas lično pre izvesnog broja godina tamo video, a osim toga ima dosta ljudi koji vas dobro poznaju. Na primer, stari doktor Felridž.

— Ja ne znam šta vi govorite, Holidej! Šta vi hoćete?

— Hoću da vam kažem da ste vi otrovali Vilmu fon Cum, kao i ovog revolveraša ovde.

Rančer je uzmicao prema pokrivenim vratima, ali ga je maršal dokopao i vratio u sobu.

— Vilijam Hitlej, uhapšeni ste zbog dvostrukog ubistva.

U sobi je za trenutak zavládala tišina, a onda je nekadašnji pomoćnik apotekara prsnuo u grohotan smeh.

— Da, ja jesam Vilijam Hitlej, ali kako možete pred sudom da dokažete da sam ja stavio flašicu sa otrovom u Vilmin džep, kada uopšte nisam bio u Bostonu?

Holidej ubaci žustro:

— Mi znamo kako! Sami ste se odali.

— Ja? Ne, to bi samo mogla ona glupa...

— Da Judita Morton! — nastavio je Holidej. — Radila je u svoje vreme kod Ferlidža i vi ste je nagovorili da zameni flašice. Ferlidž je često gospođici fon Cum davao blaga sredstva za umirivanje. Vi ste imali u pripravnosti istu takvu flašicu, ali sa koratinom. Judita Morton, vaša prijateljica, učinila vam je uslugu i zamenila bočice. To je bilo sve vrlo vešto sračunato, Vilijam Hitlej. Jedino što niste računali s time da će Vilma, mučena migrenom, još u lekarevoj kući uzeti nekoliko kapi umirujućeg sredstva.

Snalažljivi kockar je sve to rekao na osnovu pretpostavki i nije promašio.

Još pre nego što se veče spustilo Hitlej i njegov nadzornik našli su se u ćeliji zatvora u Okriku. Šerif Jork prosto nije mogao da veruje svojim ušima.

Prva obaveštenja, koja su stigla

preko pošte, pokazala su da je Hitlej bio u stalnom kontaktu sa Juditom Morton u Bostonu i da je njeno vanbračno dete — mladića Marfija doveo kod sebe na ranč.

Tako je igrom slučaja jedan težak zločin rasvetljen.

U dalekom Bevergraundu još iste noći sedokosi lekar Felridž čitao je telegram koji su mu poslali Dok Holidej i Vajat Erp:

„Otkriven ubica Vilme fon Cum. Zove se Hitlej. Judita Morton mu je saučesnik”.

Potrajalo je puna tri meseca, pre nego što se doktor Felridž vratio u svoj stari zavičaj.

Vajat Erp i Dok Holidej su nekoliko dana, pošto je ubica odveden iz Okrika, posetili u Bevergraundu starog lekara. Sijao je od sreće. Morali su da mu obećaju da će jednom doći kod njega u Boston da ga posete.

K R A J

Od do sada izašlih brojeva Crtanih romana čitaoci mogu dobiti niže navedene sveske ako uplate na ček. račun br. 657-1-255. NIP „Forum“, Novi Sad, po 1 dinar po svesci do broja 189 a od broja 190 po 2 dinara po svesci.

130. Poslednji lov	174. Do pakla i natrag
131. Prolaz Karibu	175. Osvetnik
135. Močvara	176. Povratak u Grin Bes
137. Čejen	177. Pohod na Atlantu
139. Rukavica smrti	178. Čovek bez imena
140. Banditova osveta	179. Slomljena strela
142. Rančеров sin	180. Smrt na Rio Grande
143. Bekstvo iz Jume	181. Izvidnik
145. Ovčar	182. Krvavo jutro
146. Vođa karavana	183. Šerifova tajna
147. Indijanski borac	184. Najamnik Kel
148. Dug časti	185. U gnjezdu Rastlera
150. Poslednji metak	186. Ranč u Teksasu
151. Zasede kod Liti Neka	187. Salun u Almendoru
153. Duh rudnika srebra	188. Apačko zlato
156. Kalamiti Džejn	189. Osvetnik sa koltom
157. San Francisco	190. Duel u Kanzasu
159. Zaseda u Rinkonu	191. Masakr kod tvrđave Karni
160. Srebrni kolt	192. Braća Dalton
161. Farma na Red Riveru	193. Za dolar više
162. Lovci bufala	194. Osveta Velikog groma
163. Levoruki revolveraš	195. Plen braće Golt
164. Šerif iz Glenhorna	196. Pravda u Silver Sitiју
165. Poglavica Komanča	197. Stranac sa dva kolta
166. Grad bez zakona	198. Šerif Dodž Sitiја
167. Na ratnoj stazi	199. Revolverašev dug
168. Bekstvo sa vešala	200. Najduži poker
170. Balada o koltu	201. Lovac ucenjenih
171. Prognanik Lu	202. Tajna dugog kolta
172. Begunac	203. Jedan mora da umre
173. Smrt u preriji	

Obaveštavamo čitaoce da od do sada izašlih brojeva „VIKEND ROMANA” iz serije „VAJAT ERP”, raspoložemo sa sledećim brojevima:

9. Jahač sa zvezdastim mamuzama	44. Bitka u Lamesi
14. Šerif iz Dodž Sitija	45. Zakon kolta
16. Oluja nad Simeronom	47. Zlatonosna reka
17. Čovek s bičem	48. Krvavi sudija
18. Vukovi iz Kolorada	49. Žuti Džim
19. Stari gonič	50. Begunac iz Fort Vorta
20. Indijansko sedlo	51. Kočija za Salinu
21. Hitac iz zasede	52. Žigosani
23. Ledeni vetar Montane	53. Bronko Bil
24. Kralj stočara	54. Kristal Palas
26. Crni Džo	55. Puenji u Tombstonu
27. Uspavani pakao	56. Bandit u Tombstonu
28. Opasna braća	57. Otmica
29. Drvo za vešanje	58. Obračun kod O. K. Korala
30. Teror u Blafu	59. Bitka za rang
31. Zavejani tragovi	60. Karavan za Nevadu
32. Melez	61. Metak u leđa
33. Momci sa River ranča	62. Tragom ubice
34. Atlantik Siti	63. Dragoceni tovar
35. Strelac iz Kolorada	64. Dva prazna sedla
36. Teksaska krv	65. Osvetnički kult
37. Grad uplašenih	66. Dimni signal
38. Šerif iz Farleja	67. Peti ubica
39. Lovac na mustange	68. Mladi šerif
40. Kamp drvoseča	69. Šenandoa
41. Noć u Sijuks Sitiju	70. Siera Arkada
42. Klantonova banda	71. Učena
43. Prepad u klanu	

Navedene romane možete dobiti, ako uplatite na čekovni račun br. 657-1-255 NIP FORUM, Novi Sad, 1 dinar po svesci do br. 57, a od br. 58 po 2 dinara po svesci.

Pišite nam!

**Odgovore
na vaša
pisma
naći ćete
u**

PANORAMI

VELIKA NAGRADNA IGRA
SA „CRTANIM ROMANIMA” U
SJEDINJENE DRŽAVE!

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE -2 DINARA!

Izdaće i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik:
SVETOZAR TOMIĆ. Kreacija i izbor: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata: na 3 meseca
18 dinara, na 6 meseci 36 dinara, na jednu godinu 72 dinara. Za inostranstvo cene
su dvostruke. Uplatu vršiti na tekući račun 657-1-255 sa naznakom za „Vejat Erpa“.

10. februar 1971